

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

ĢEOGRĀFIJAS UN ZEMES ZINĀTŅU FAKULTĀTE

studiju virziena

VIDES AIZSARDZĪBA

studiju programmas

KULTŪRVIDES MANTOJUMS

AKREDITĀCIJAS ZIŅOJUMS

Studiju programmas direktors Dr.geol., docente Agnese Kukela

Studiju virziens akreditēts no 05.06.2013-31.12.2024.

APSTIPRINĀTS

Latvijas Universitātes Senātā 27.03.2023.

Senāta lēmums Nr. 2-3/21

APSTIPRINĀTS

Latvijas Universitātes Studiju programmu kvalitātes novērtēšanas komisijā 10.03.2023.

Komisijas lēmums Nr. 71-1.2/14

APSTIPRINĀTS

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes domē 10.03.2023.

Domes lēmums Nr. 29-60/3

Rīga 2023

SATURA RĀDĪTĀJS

I. INFORMĀCIJA PAR STUDIJU VIRZIENU	3
1. Studiju virziena mērķi un uzdevumi	3
2. Studiju virzienā iekļautās studiju programmas	5
3. Studiju virziena akreditācijas lapā iekļaujamās studiju programmas atbilstība studiju virzienam.....	5
II. STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS	8
1. Studiju programmas raksturojošie parametri	8
2. Studiju programmas aktualitāte.....	11
2.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība nozares tendencēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē.....	11
2.3. Kopš studiju programmas licencēšanas studiju programmā veikto izmaiņu uzskaitījums un pamatojums	25
2.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā.....	25
2.5. Absolventu nodarbinātības perspektīvas	26
3. Resursi un nodrošinājums	32
3.1. Studiju, zinātnes (ja attiecināms), informatīvās (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās un finansiālās bāzes raksturojums un novērtējums	32
3.2. Pārskata periodā mācībspēku sastāva un kvalifikācijas izmaiņu analīze un šo izmaiņu novērtējums.....	38
4.Studiju programmas licencēšanā saņemto rekomendāciju ieviešana.....	40

I. INFORMĀCIJA PAR STUDIJU VIRZIENU

1. Studiju virziena mērķi un uzdevumi

Studiju virzienā „Vides aizsardzība” Latvijas Universitātes (turpmāk – LU) Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātē (turpmāk – ĢZZF) tiek nodrošinātas trīs līmeņu studijas. Studiju virziena „Vides aizsardzība” **mērķis** ir sniegt ieguldījumu Latvijas ilgtspējīgā attīstībā, nodrošināt tautsaimniecību ar akadēmiski izglītotiem un darba tirgum sagatavotiem vides aizsardzības speciālistiem, ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas Savienības (turpmāk – ES) darba tirgū un pētniecībā. Studiju virziena mērķi nosaka starptautiski atzītas prioritātes augstākās izglītības piedāvājumā un Latvijas tautsaimniecības aktualitātes, proti: 1) nodrošināt akadēmiski izglītotu speciālistu sagatavošanu vides aizsardzības, vides tehnoloģiju, kultūrvides jomās, akcentējot vides zinātnes dabaszinātniskos aspektus; 2) pilnveidot vides izglītības sistēmu Latvijā un nodrošināt vides zinātnes attīstību un konkurētspēju starptautiski; 3) nodrošināt vides aizsardzības sistēmā strādājošo tālākizglītības iespējas. Vides zinātne ir interdisciplināra zinātne, kas attīstās sociālo un dabas zinātņu saskares jomā. Tā izmanto šo zinātņu metodoloģiju, lai pētītu cilvēka un dabas mijiedarbību, respektīvi, cilvēka ietekmi uz vidi un antropogēni pārveidotas vides ietekmi uz cilvēku, lai nodrošinātu dabas resursu, bioloģiskās un ģenētiskās daudzveidības, vides un sabiedrības ilgtspējīgas pastāvēšanas iespējamību un pasargātu cilvēku no paša darbības nelabvēlīgām ietekmēm. Ņemot vērā izglītības aktualitāti vides zinātnē, mūsdienās studijas šajā zinātnes nozarē ir neatņemama Universitāšu izglītības sistēmas sastāvdaļa. Vides zinātnes studiju pamatā ir izglītība dabas zinātnēs, to metodoloģiju integrējot ar sociālajās un humanitārajās zinātnēs izmantotām pieejām, sekmējot starpdisciplināras un problēmorientētas izglītības attīstības aktualitāti. Vides aizsardzības studiju nepieciešamība ir īpaši aktuāla, ņemot vērā to, ka par Latvijas Republikas (turpmāk – LR) attīstības mērķi ir definēta ilgtspējīga attīstība un zaļā ekonomika. Tikai LU izglītību vides aizsardzības virzienā iespējams realizēt pilnā apmērā, ņemot vērā augsto akadēmisko kvalifikāciju, zinātnisko potenciālu, akadēmiskā darba tradīcijas un, no otras puses, praktiskā darba pieredzi un ciešo saistību ar darba tirgu un sociālajiem partneriem.

Lai nodrošinātu studiju virziena „Vides aizsardzība” mērķus, studiju programmu **uzdevumi** ir šādi: 1) sniegt nepieciešamās teorētiskās un praktiskās zināšanas vides zinātnē, tanī skaitā dabas aizsardzības, vides pārvaldības, vides tehnoloģiju jomās, attīstot darba tirgū pieprasītas iemaņas un prasmes; 2) attīstīt studentu spējas patstāvīgi apgūt, kritiski analizēt un pielietot zināšanas Latvijas un ES dalībvalstu darba tirgū aktuālu uzdevumu risināšanā vides aizsardzības virzienā; 3) sniegt ieguldījumu pētniecībā dabas zinātnēs, tanī skaitā vides aizsardzībā.

Vides aizsardzības studiju virziena attīstību LU ietekmē kā ārējie faktori, tā arī iekšējie (nozarē, studiju programmā) noritošie procesi. Studijas vides zinātnē attīstās augstas konkurences apstākļos atšķirībā no citām dabas zinātņu studiju virzieniem un pētniecības nozarēm, kurās LU vai nu vienīgā Latvijā nodrošina studiju iespējas, vai arī pastāv zema konkurences pakāpe ar studiju piedāvājumu citās LR augstskolās. Studijas vides aizsardzības jomas dažādos aspektos piedāvā 7 Latvijas augstskolas, bet ir pamats uzskatīt, ka tuvākajā nākotnē šis skaits varētu būtiski samazināties. Iekšējo attīstības faktoru vidū var minēt esošā akadēmiskā personāla kvalifikāciju un pētījumu virzienus, pētniecības virzienus doktorantūras studijās, iespējas piesaistīt projektu finansējumu. Vides aizsardzības nozares stratēģiju, protams, ietekmē situācija un aktualitātes darba tirgū.

Vides aizsardzības studiju virziena stratēģiskais mērķis ir nodrošināt, lai vides studijas LU ĢZZF ietvaros kļūtu par vadošo studiju piedāvājumu augstākās izglītības līmenī, kas sedz nacionālo pieprasījumu pēc plaša profila vides aizsardzības speciālistiem LR pamatstudiju līmenī, vienlaikus nodrošinot specializācijas iespējas augstākos studiju līmeņos un pētniecībā virzienos, kas aktuāli LR un ES valstu darba tirgū un zinātnē. Pētniecības stratēģiskās attīstības mērķis ir nodrošināt pētniecībā balstītu izglītību vides zinātnē un vides tehnoloģiju nozarē, nodrošinot nacionālā finansējuma piesaisti gan fundamentālajiem pētījumiem, gan lietišķajiem pētījumiem, pozīciju iegūšana nacionālā pasūtījuma nodrošināšanai vides

monitoringa uzdevumu izpildei. Pētniecības mērķis ir izmantojot ES struktūrfondu iespējas izveidot pētniecības kapacitāti, kas ļautu vismaz 30 % no pētījumiem veikt, izmantojot ES pētniecības finansējumu.

Vides aizsardzības studiju virziena attīstības stratēģija ir atbilstoša LU attīstības virzībai uz zinātnes universitāti, starpdisciplinārās izglītības un pētniecības attīstību un vadošās lomas nodrošināšanu Latvijā vienlaikus iekļaujoties izcilu universitāšu tīklā Eiropā un pasaulē.

LU ir definējusi savu misiju, vīziju, kā arī LU Attīstības virzienus un Stratēģiskos mērķus LU stratēģijā 2021-2027. Tā tika veidota, ņemot vērā LU vadības, darbinieku, studentu un sabiedrības pārstāvju redzējumu par institūcijas, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm. Studiju virziena mērķu noteikšanā tika izmantoti tie paši principi un LU noteiktās prioritātes. Studiju virziena mērķi veidoti, sekojot Latvijas un starptautiskajām attīstības tendencēm studiju virziena atbilstošajās zinātnes nozarēs un starptautiskajām akadēmiskās vides un augstākās izglītības aktualitātēm. Studiju virziena mērķi strukturēti atbilstoši sešiem LU Attīstības virzieniem pamatdarbības un institucionālās attīstības sadaļās. Mērķi akcentē studiju virziena prioritātes LU Stratēģisko mērķu ietvarā, fokusējoties uz studiju virziena līmenī risināmiem izaicinājumiem. Definētie mērķi aplūkoti 1. tabulā.

1. tabula

Studiju virziena "Vides aizsardzība" mērķi un to atbilstība LU Attīstības virzieniem un Stratēģiskajiem mērķiem.

Nr.	LU Attīstības virzieni	LU Stratēģiskie mērķi	SV mērķi
Pamatdarbības attīstība			
1	Zinātnes izcilība	Universitāte kā starptautiski atzīts zinātnes centrs	Nodrošināt virziena pētījumu starptautisku atpazīstamību un studiju programmu starptautisku atzīšanu
2	Studiju attīstība	Unikāls studiju piedāvājums un augsta absolventu konkurētspēja	Īstenot individualizētas, iekļaujošas, studentcentrētas un zinātnē balstītas studijas
3	Ieguldījums sabiedrībā	Universitātes darbība kā Latvijas izaugsmes pamats	Veidot studiju virzienu kā zinošu, uzticamu un atbalstošu partneri Latvijas sabiedrībai
Institucionālā attīstība			
4	Talantu attīstība	Uz attīstību un izcilību orientēta personāla politika	Virzīt personālu uz izcilību un sadarbību zinātnē, industrijā, docēšanā un pedagogu sagatavošanā
5	Vide un pārvaldība	Zaļā domāšana, pievilcīga, ilgtspējīga universitātes vide un efektīvs administratīvais atbalsts	Nodrošināt atvērtu, uz sadarbību un jaunradi vērstu studiju un pētniecības vidi
6	Organizācijas kultūra	Iekļaujoša, uz sadarbību un inovācijām vērsta kultūra	Veicināt inovācijas studiju un pētniecības attīstībai

Sešu studiju virziena mērķos ietverto studiju programmu savstarpējo sasaisti var raksturot pēc vairākiem aspektiem. Skatoties administratīvi, visas programmas tiek realizētas vienas LU pamatstruktūrvienības ĢZZF ietvaros. Tas nozīmē, ka studiju virziena un tā programmu mērķus un attīstības plānu ir vienkāršāk sasaistīt ar fakultātes mērķiem un prioritātēm. Studiju virzienā pēc būtības tiek nodrošināta pēctecība visos studiju līmeņos, tādējādi nodrošinot studentiem iespējas secīgām studijām līdz pat doktora grāda ieguvei. Par doktorantūras līmeni jāpiebilst, ka, sakarā ar LU izvēli konsolidēt doktorantūras programmas, plašāku tematiku ietverošā doktorantūras programma "Dabas zinātnes" tiek uzraudzītas citu studiju virzienu ietvaros, bet to īstenošanā cieši iesaistīts arī studiju virziena "Vides aizsardzība" akadēmiskais personāls un tā kapacitāte.

Arī saturiski programmām ir būtiska sasaiste, jo programmu sākuma daļā ir virkne kopīgu kursu. Studiju virziena programmas ir cieši saistītas gan administratīvi, gan tematiski, gan saturiski, tādējādi nodrošinot plašas iespējas efektīvai, starpdisciplinārai un inovatīvai studiju virziena “Vides aizsardzība” realizācijai.

2. Studiju virzienā iekļautās studiju programmas

2. tabula
Studiju virziena “Vides aizsardzība” studiju programmas.

N.p.k.	Studiju programmas nosaukums	NKI/EKI	Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija/grāds un profesionālā kvalifikācija	Apjoms (KP; ECTS)
1.	Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Vides zinātne”, kods 43431;	6	Dabas zinātņu bakalaura grāds vides zinātnē	120 KP 180 ECTS
2.	Akadēmiskā maģistra studiju programma “Vides zinātne”, kods 45431	7	Dabaszinātņu maģistra grāds vides zinātnē	80 KP 120 ECTS
3.	Doktora studiju programma “Dabaszinātnes”, kods 51431	8	Zinātniskais doktora grāds Fiziskā ģeogrāfija, Zemes zinātnes, vides zinātnes	144 KP 216 ECTS
4.	Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Kultūrvides mantojums”, kods 43431	6	Dabaszinātņu bakalaura grāds vides zinātnē	160 KP 240 ECTS

No šīm studiju programmām akadēmiskā bakalaura studiju programma “Kultūrvides mantojums” ir izveidota LU realizētā projekta 8.2.1.0/18/A/015 "Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē" ietvaros sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju (turpmāk – LMA), un ir licencēta 2022.gada 24.augustā.

2013.gada akreditācijas lapā studiju virzienā “Vides aizsardzība” ir ietverta doktora studiju programma “Vides aizsardzība”, kura tiks slēgta līdz 2023.gada beigām, jo LU realizētā projekta 8.2.1.0/18/A/015 "Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē" ietvaros ir izveidota jauna plašāka doktora studiju programmas “Dabaszinātnes”, kas atbilstoši ietver kā apakšprogrammu doktora studiju programmu “Vides zinātne”. Doktora studiju programma jau ir sekmīgi darbojusies studiju virzienā “Vides aizsardzība” un devusi nozīmīgu ieguldījumu vides zinātņu attīstībā LU.

3. Studiju virziena akreditācijas lapā iekļaujamās studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Kultūrvides mantojums” (turpmāk – studiju programma) ir izstrādāta, pamatojoties uz „LU stratēģijā 2021-2027” minēto LU attīstības rīcības un uzdevumu mērķi, kas vērsts uz unikālu studiju piedāvājumu un augstu absolventu konkurētspēju, sekmējot studiju attīstību, piedāvājot starptautiskas un starpdisciplināras studiju programmas. Tāpat šīs studiju programmas veidošana notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 9. janvāra noteikumu Nr. 27 „Darbības

programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa „Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumu” 2.10. apakšpunktu un LU un Izglītības un zinātnes ministrijas „Studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu izvērtēšanas komisijas reglamenta” 2.2. apakšpunktu (2018.gada 30.novembra sēdes protokols Nr. 6).

Kultūras mantojuma studijas ir kļuvušas par patstāvīgu Eiropas un pasaules augstskolu institucionālās struktūras, studiju satura un pētniecisko interešu daļu. Kultūras mantojuma studiju programmas nodrošina pētnieciskās un profesionālās pieredzes pārmantojamību un akumulē nozarē pārbaudītās izpētes metodes, atziņas un faktus. Liela nozīme ir profesionālo organizāciju iesaistei augstskolu darbā, jo tieši nozares profesionāļi sniedz tiešo informāciju par nozarē notiekošajiem procesiem un aktuālajām nepieciešamībām. Līdztekus studiju un pētniecības organizēšanai, tiek veidotas augstskolu organizācijas, lai apmainītos ar pieredzi un noteiktu darbības tālākos virzienus. Kultūras mantojuma studiju trūkums Latvijā liecina par nekritisku augstākās izglītības telpas projekciju pret vismaz Eiropas Savienības augstākās izglītības telpā notiekošo. Šāds stāvoklis aizkavē starpnozaru pētniecības virzienu attīstību, ierobežo jaunu speciālistu sagatavošanu darbībai kultūras mantojuma nozarē un, kas nav mazsvarīgi – degradē kultūras mantojuma nozares prestižu valstī.

Vides zinātne attīstās vairāku zinātņu, piemēram, dabas zinātņu, sociālo un humanitāro zinātņu saskares laukā, pievēršoties cilvēka radītās vides un dabas vides mijiedarbības pētīšanai, lai nodrošinātu vides un sabiedrības ilgtspējīgu līdzāspastāvēšanu. Vides zinātņu tēmu loka paplašināšana kultūras mantojuma virzienā ir pamatojama, pirmkārt, ar apstākli, ka Vides zinātņu saturs aplūko ar dabas objektu un pilsētvides objektu saistītos izpētes un saglabāšanas jautājumus. Tā kā šīs tēmas ir arī daļa no humanitāro, sociālo un inženierzinātņu (arhitektūra) studiju satura, veidojas savstarpēji līdzīgu tēmu pārklāšanās ar kultūras mantojuma nozari, veidojot kopēju izpētes un akadēmiska izklāsta tēmu loku. Otrkārt, svarīgs ir apstāklis, ka kultūras mantojuma jautājumi ir plašāk skatāmi, kā tikai attiecībā pret atsevišķu objektu, ņemot vērā arī objektu ietverošos apstākļus, kuri potenciāli ietekmē objekta pastāvēšanas ilgtspēju. Šo starpdisciplināro attieksmi uzsver arī Faro konvencija (angl. *Faro Convention*, 2005).¹ Treškārt, ne mazāk nozīmīga ir atziņa, ka kultūras mantojums ir apzināti koptas un uzturētas dzīves telpas daļa, nevis atsevišķu artefaktu kopums.

Kultūrvides mantojuma studiju programmas attīstība LU, apvienojot vides zinātņu, ķīmijas, ģeoloģijas, humanitāro zinātņu un mākslas kompetences, saskan ar *OECD Frascati Manual 2015.gada* vadlīnijās sniegto ieteikumu par ‘saglabāšanas un restaurēšanas’ (angl. *preservation and restoration*) atbilstību ‘pētniecības un attīstības’ (angl. *R&D – research and development*) konceptam.² Vides zinātņu kursu nodrošinātās pētniecības un tehnoloģiju apguves studijas rada nosacījumus, kuri atbilst STEM (angl. *Science, Technology, Engineering, Maths*) programmu grupas prasībām, būtiski papildinot kultūrvides mantojuma nozares, Humanitāro zinātņu un mākslas nozaru kursu sniegtās zināšanas.

ES valstīs kultūrvides mantojuma jautājumi tiek risināti kopš 1954.gada 19.decembra, kad Parīzē tika pieņemta Eiropas kultūras konvencija (angl. *European Cultural Convention*). Konvencijas 2.pants uzsver kultūrvides mantojuma studiju nepieciešamību Eiropas dalībvalstīs.

Ar kultūrvides mantojuma saturu saistītas studiju programmas tiek īstenotas praktiski visās UNESCO (*Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija*) dalībvalstīs, nodrošinot speciālistu sagatavošanu vietējam darba tirgum un pētnieku izglītošanu zinātniskai darbībai.

¹ Convention on the Value of Cultural Heritage for Society (Faro Convention, 2005): <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/faro-convention>

² OECD (2015), *Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities*, OECD publishing, Paris. DOI: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264239012-en> Research on the arts. 65.lpp.: „As far as preservation and restoration activities are concerned (..), it is recommended to identify the providers of such technical services as R&D performers (employing researchers, publishing scientific works, etc.).”

Studiju programmas nosaukums „Kultūrvides mantojums” atbilstoši raksturo programmas satura kompleksumu, kurā vides izpētes un saglabāšanas jautājumi tiek apgūti pamīšus ar mākslas vēsturi, humanitārajām zinībām, vizuālo mākslu un restaurācijas zinību pamatiem. Tiešu „Kultūrvides mantojuma” studiju programmas nosaukuma tulkojumu angļu valodā sarežģī jēdziens ‘kultūrvide’, kuru nav iespējams burtiski pārcelt uz angļu valodu. Tuvākais tulkojums būtu „*Cultural and Environmental Heritage*”, turklāt studiju programma ar šādu nosaukumu jau eksistē Itālijā, Boloņas universitātē, tiesa – doktora studiju ciklā. Jēdzienu ‘kultūrvide’ leģitimē fakts, ka to atkārtoti lieto Ministru kabineta 2022. gada 1. marta rīkojumā Nr. 143 „Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.– 2027. gadam „Kultūrvalsts.””

ES valstu augstākajā izglītībā biežāk sastopamais kultūrvides mantojuma studiju programmu apzīmējums ir „Restaurācija un saglabāšana” (angl. *Restoration and Conservation*) un „Mantojuma studijas” (angl. *Heritage studies*), tomēr šie nosaukumi šajā gadījumā nav izmantojami, jo tie ir saturiski piesaistīti konkrētām disciplīnām vai amatiem (restaurācija). Savukārt „Kultūrvides mantojuma” studiju programma ir veidota kā starpdisciplināru zinību kopums, kas paredz dažādas izcelsmes zināšanu apvienojumu, Vides zinātnes pozicionējot kā ‘kodola zināšanas’ (*core knowledge*). Tieši Vides zinātnes nosaka studiju programmas unikalitāti un tām ir kodificējoša loma programmas satura struktūrā, jo šo zinību elementu iesaiste, pirmkārt, principiāli paplašina kultūras mantojuma tēmu loku, piešķirot saturam lielāku saskari ar dabaszinātnēm un laikmetīgajām izpētes tehnoloģijām un, otrkārt, ļaujot identificēt „Kultūrvides mantojuma” programmu kā dabaszinātņu atziņas bāzētas un pētnieciski orientētas studijas. „Kultūrvides mantojuma” studiju programma tika veidota saskaņā ar spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr.240 par akadēmiskās izglītības standartu, ievērojot tā 5. punkta nosacījumu par „zinātniski pamatotu plaša profila studiju rezultātu sasniegšanu” (programmas iesniedzēja pasvītrojums) un tāpat arī 10. punktā noteiktos programmas obligātās un ierobežotās izvēles daļas satura ievirzes raksturojumu. Atbilstoši šiem noteikumiem Vides zinātņu studiju kursu īpatsvars programmas saturā pamato „Kultūrvides mantojuma” studiju programmas noslēguma piešķiramā grāda nosaukumu „Dabaszinātņu bakalaura grāds vides zinātnē”.

Pagaidām neatrisinātu problēmu rada fakts, ka Ministru kabineta noteikumos Nr. 322 par Latvijas izglītības klasifikāciju kultūras mantojuma vai kultūrvides mantojumu nav definēts ne izglītības tematiskās jomas, ne izglītības programmu grupas līmenī, neraugoties uz to, ka restaurācija jau ilgu laiku tiek mācīta kultūrizglītības vidējās izglītības institūcijās un tāpat arī pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā. Turklāt kopš 2020.gada Latvijas Kultūras akadēmijā ir licencēta maģistra studiju programma “Kultūras mantojuma pārvalde un komunikācija”, līdz ar to LU bakalaura programma “Kultūrvides mantojums” šobrīd ir vienīgā patstāvīgā studiju programma valstī, kas studentiem nodrošina studiju procesa nepārtrauktības un pēctecības iespēju.

Studiju programmas noteiktais ilgums (4 pilna laika studiju gadi) ir pamatots ar secinājumu, ka īsāks laika posms nevar nodrošināt tāda veida starpdisciplināra satura apguvi, kāds ir plānots šai studiju programmai. Programmas koncepcijas veidošanas laikā tika pārbaudīts gan 3 gadus, gan 3,5 gadus ilgs programmas modelis. Apspriežot šo saīsinātā studiju laika modeļu satura potenciālo ietilpību, tika konstatētas būtiskas nepilnības, kuras īsākā studiju laikā nav iespējams kompensēt. Piemēram, studiju programmas tematisko moduļu „Humanitārās zinātnes un māksla” un „Kultūrvides mantojuma teorija un metodes” saturs pašreiz plānotajā apjomā sniedz tikai pamata zināšanu elementus, kādi programmas beidzējiem būs nepieciešami vispārēju nozares atziņu un procesu izpratnes nodrošināšanai.

Īpaši jāņem vērā fakts, ka studiju programmai šobrīd nav tieša turpinājuma, kas ļautu ar vides zinātņu pētniecību saistīto satura daļu pārcelt maģistra studiju ciklā. Tālākā kultūrvides studiju satura attīstībā ir iespējama programmas ilguma pārskatīšana ar nosacījumu, ka tiek izveidota un apstiprināta 2 gadus ilga maģistra programma, kuras saturs ļauj aplūkot „Kultūrvides mantojuma” programmas saturu kā sagatavošanu nozares studijām maģistratūras līmenī.

II. STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

1. Studiju programmas raksturojošie parametri

1.	Studiju programmas nosaukums	Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Kultūrvides mantojums”	
2.	Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Academic bachelor’s study programme “Cultural and Environmental Heritage”	
3.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	43431	
4.	Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	Atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 27. septembrī noteikumiem Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”	
5.	Studiju programmas veids	Akadēmiskā bakalaura studiju programma	
6.	Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	NKI/EKI 6. līmenis	
7.	Studiju programmas apjoms (KP, rekomendējoši arī ECTS)	160 KP (240 ECTS)	
8.	Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
	pilna laika klātie	4 gadi	Latviešu, angļu
	pilna laika neklātie	n/a	n/a
	nepilna laika klātie	n/a	n/a
	nepilna laika neklātie	n/a	n/a
	Nepilna laika tālmācība	n/a	n/a
9.	Īstenošanas vieta	LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātē, Jelgavas iela 1, Rīga	
10.	Uzņemšanas prasības	Vidējā izglītība Studijām angļu valodā valodas prasme vismaz B2 līmenī.	
11.	Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija, t.s. specializācija (ja piemērojams)	Dabaszinātņu bakalaura grāds vides zinātnē	
12.	Profesijas standarts, tā apstiprināšanas gads (ja piemērojams)	n/a	

13.	Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs
14.	Studiju programmas direktors/-e	Dr.geol. Agnese Kukela (jautājuma izskatīšana plānota ĢZZF Domes sēdē š.g. aprīlī)

Studiju programmas mērķis:

1. Nodrošināt Vides zinātnēs sakņota kultūrvides mantojuma nozares starpnozaru studiju satura izglītību studējošo un programmas absolventu sagatavošanai pētnieciskai darbībai, profesionālai darbībai un mūžizglītībai.
2. Nodrošinot spēju atbildīgi un droši izvēlēties un atbilstoši lietot informācijas tehnoloģijas un citas nozarei būtiskas tehnoloģijas.
3. Veidot priekšnosacījumus un sekmēt kultūrvides mantojuma kā zinātniskās pētniecības virziena attīstību Latvijā.

Studiju programmas uzdevumi:

1. Sagatavot akadēmiski izglītotus speciālistus pētnieciski-profesionālai kultūrvides mantojuma objektu apzināšanai, novērtēšanai, izpētei un saglabāšanai, kā arī līdzdalībai kultūrvides mantojuma ilgtspējas pārraudzībā.
2. Radīt priekšnoteikumus kultūrvides mantojuma nozares apzināšanai un klasificēšanai normatīvajos dokumentos, atspoguļot nozares satura daudzveidību un sociālo nozīmīgumu.
3. Izveidot kopēju studiju un pētniecības vidi sadarbībai ar izglītības un kultūras institūcijām, kultūrvides mantojuma un vides aizsardzības nozari pārstāvošām institūcijām un profesionālām organizācijām.
4. Iesaistīt studiju satura apguvē tam atbilstošas laikmetīgās digitālās dokumentēšanas, izpētes, datu un informācijas apstrādes un saziņas tehnoloģijas, lai sekmētu vispusīgu kultūrvides mantojuma izpēti un iegūtās informācijas savietojamību.
5. Sekmēt nozares organizāciju un kultūras institūciju kopīgo praktisko vai teorētisko problēmu loka apzināšanu un kultūras mantojuma speciālistu iesaisti starptautiskā akadēmiskā un profesionālā apritē.
6. Izveidot un studiju procesā pastāvīgi uzturēt studiju programmas sadarbību ar kultūrizglītības nozaru vidējās profesionālās un augstākās izglītības studiju programmām.
7. Radīt kompleksu izpratni par kultūrvides mantojuma nozares fundamentāli teorētiskajām un praktiskajām izpaušmēm, nodrošinot pilnvērtīgu studējošās personas individuālo spēju attīstību un spēju turpināt pētnieciski orientētas studijas maģistra studiju ciklā.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

1. Izprot vides zinātņu teoriju pamata principus, likumsakarības, dabas un vides resursu veidus un orientējas ekoloģijas un materiālzinātņu pamatu problemātikā.
2. Pārzina mākslas vēstures, vides vēstures un sociālās vēstures faktu, ideju un atziņu pamata kopumu kultūras mantojuma teoriju kontekstā.
3. Pārzina kultūrvides objektu novērtēšanas un dokumentēšanas prasības un objektu vizualizēšanas pamata metodes.

Prasmes:

4. Izskaidro vides zinātnes un kultūras mantojuma objektu īpašības un vērtības, definē galvenās pētāmās problēmas globālā, reģionālā un vietējā mērogā.
5. Lieto stilistiski un informatīvi atbilstošus saturiskās un vizuālās izteiksmes veidus pētniecisku jautājumu risināšanā.
6. Prot publiski uzstāties un argumentēti diskutēt par vides zinātnes un kultūrvides objektu aizsardzības jautājumiem kā speciālistu, tā arī nespeciālistu auditorijā un lemt par kultūrvides jautājumu risināšanas veidiem mainīgos dabas un sociālās vides apstākļos.

Kompetence:

7. Identificē un kritiski analizē dabas un kultūrvides objektu ilgtspējas resursu un vides pārraudzības un revitalizācijas jautājumus dabas un pilsētvides objektu kontekstā, veicot dabas un kultūrvides objektu fiziskā stāvokļa vispārējo novērtējumu.
8. Orientējas nacionālajā un starptautiskajā kultūras mantojuma nozares regulējumā un analizē faktu, datu un novērojumu kopsakarības, patstāvīgi strādājot informācijas krātuvēs, kultūras mantojuma un vides objektos, un sociālajās institūcijās.
9. Ierosina un iesaistās pētnieciskas ievirzes projektos, lietojot attēlošanas tehnoloģijas un metodes saskaņā ar pētnieciskās vai profesionālās darbības mērķi.

2. Studiju programmas aktualitāte

2.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība nozares tendencēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē

Šīs studiju programmas izveidošanas nepieciešamību rada kultūrvides mantojuma nozares idejās un procesos sakņotu starpnozaru studiju programmu trūkums Latvijas augstākajā izglītībā un nepietiekami attīstīta starpnozaru pētniecības vide.

Studiju programmas satura atbilstības analīze veikta, pirmkārt, noskaidrojot Latvijā esošās studiju iespējas kultūras mantojuma nozarē, otrkārt, apzinot kultūras mantojuma studiju satura apguves iespējas Eiropas Savienības valstīs un, treškārt, salīdzinot studiju programmas saturu ar trijām ārvalstu studiju programmām.

Patlaban Latvijas augstākās izglītības telpā netiek realizētas atsevišķas bakalaure studiju programmas kultūras mantojuma zinību virzienā. Patstāvīga kultūras mantojuma nozares studiju programma – pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programma – tiek īstenota Rīgas Celtniecības koledžā, nodrošinot restauratora 4. profesionālās kvalifikācijas līmeni. Kopš 2020. gada Latvijas Kultūras akadēmija sadarbībā ar Vidzemes augstskolu īsteno maģistra studiju programmu „Kultūras mantojuma pārvalde un komunikācija”.

LMA bakalaure un maģistra līmenī restaurāciju apgūst kā Mākslas zinātnes apakšnozari, bet mākslas vēstures un teorijas apakšprogrammas ietvaros tiek apgūtas vairākas kultūras mantojuma nozares tēmas., Rīgas Tehniskajā universitātē kā atsevišķus studiju kursus profesionālajā maģistra programmā „Arhitektūra” un akadēmiskajā maģistra programmā „Lietišķā ķīmija”.

Vidējās speciālās izglītības līmenī restaurāciju māca Rīgas Celtniecības koledžā, Rēzeknes mākslas vidusskolā, PIKC Nacionālā Mākslu vidusskolā, Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā, Zaļenieku Komerציālajā un amatu vidusskolā. Lai gan Latvijas Nacionālais kultūrizglītības centra (turpmāk – LNKC) 2018.gada pētījums³ norāda, ka pieprasījums pēc šāda veida izglītības ir liels, restaurācijas specializāciju beidzēju un restauratora-tehniķa kvalifikāciju ieguvēju skaits ir mazs: 2018. gadā – 5, bet 2019.gadā – 6 absolventi. Jānorāda, ka šī studiju programma nav šauri fokusēta uz restaurācijas speciālistu sagatavošanu un kultūras mantojuma kursu ietvaros paredz nodrošināt pamata izpratni par restaurācijas un ‘preventīvās konservācijas’ principiem un metodēm.

Studiju programmas izstrādes laikā tika veikts studiju programmas satura salīdzinājums ar trim Eiropas Savienības valstu studiju programmām (3.tabula). Salīdzināšanai izvēlētas studiju programmas ir no ziemeļu reģiona valstīm – Somijas (*Metropolia University of Applied Sciences, Finland*, programmas nosaukums: “Conservation Bachelor of Culture and Arts”, studiju ilgums: 4 gadi, apjoms: 240 ECTS), Igaunijas (*Estonian Academy of Arts*, programmas nosaukums: “Cultural Heritage and Conservation”, studiju ilgums: 3 gadi, apjoms: 180 ECTS) un Lietuvas (*Vilnius Academy of Arts, programmas nosaukums: “Architecture”*, studiju ilgums 5 gadi, apjoms: 300 ECTS), to pamatojot ar apsvērumu, ka līdzīgu klimatisko apstākļu un vēstures notikumu ietekme uz kultūras mantojuma objektiem un kultūrvidi, ietekmē gan studiju saturu, gan arī vispārējās akadēmiskās un profesionālās attieksmes.

Tiešu studiju satura salīdzināšanu apgrūtinā apstākļi, ka ārvalstu studiju programmas tiek strukturētas saskaņā ar atšķirīgiem normatīviem un terminoloģiju. Arī ECTS sistēmas ieviešana Latvijas augstākajā izglītībā, sākot ar 2023. gadu, un patlaban trūkstošais normatīvai regulējums, ierobežo tiešas kvantitatīva salīdzinājuma iespējas. Tāpēc tematiski atbilstošie Igaunijas, Lietuvas un Somijas augstskolu studiju programmu kursi tika kārtoti studiju programmai saturiski līdzīgās grupās. Šāds risinājums daļēji nojauc

³ Dr. sc. soc. Ilona Kunda, Dr. art. Baiba Tjarve, M. soc. Gints Klāsons “Kultūrizglītība Latvijā: pieejamība, pieprasījums, kvalitāte”, Pētījuma rezultātu ziņojums, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Rīga, 2018

ārvalstu studiju programmu oriģinālo struktūru, tomēr rada precīzākas kvalitatīvo un kvantitatīvo elementu salīdzināšanas iespējas. Savukārt LU studiju programmas daļu apjomi salīdzinājuma tabulā tiek izteikti ECTS sistēmā, lai satura skaitliskie lielumi būtu parādīti vienas sistēmas ievaros ar ārvalstu studiju programmām.

Tuvējā reģionā kultūras mantojuma nozares studijas bakalaura līmenī tiek piedāvātas Lietuvā (Viļņas Mākslas akadēmija, Kauņas Tehnoloģiju universitāte) un Igaunijā (Igaunijas Mākslas akadēmija). Visās Ziemeļvalstīs tiek īstenotas kultūras mantojuma nozares studijas, piemēram: Oslo Universitātē Norvēģijā, Gēteborgas Universitātē Zviedrijā, Dānijas Karaliskajā mākslas akadēmijā, Somijā Ivaskilas universitātē un *Metropolia* universitātē. Polijā kultūras mantojuma jomas zināšanas var apgūt trijās universitātēs: Varšavas Universitātē, Krakovas Universitātē un Nikolasa Kopernika Universitātē Toruņā. Eiropā kultūrvides mantojuma vai restaurācijas un konservācijas studiju programmas īsteno Apvienotajā Karalistē, Austrijā, Beļģijā, Čehijā, Francijā, Grieķijā, Īrijā, Itālijā, Horvātijā, Maltā, Nīderlandē, Portugālē, Spānijā, Šveicē, Vācijā, Ungārijā.

3. tabula
Citu augstskolu programmu salīdzinājums

Kritēriji un Augstskolas/ koledžas nosaukums	Latvijas Universitāte	Igaunijas Mākslas akadēmija (<i>Estonian Academy of Arts</i>)	Viļņas Mākslas aka- dēmija (<i>Vilnius Academy of Arts</i>)	Metropolijas Lietišķo zinātņu universitāte, Somija (<i>Metropolia University of Applied Sciences, Finland</i>)
Studiju programmas nosaukums	Kultūrvides manto- jums	Kultūras mantojums un tā saglabāšana (<i>Cultural Heritage and Conservation</i>)	Arhitektūra (<i>Ar- chitecture</i>) – Integrētā studiju programma	Kultūras un mākslas konservācijas baka- laurs (<i>Conservation Bachelor of Culture and Arts</i>)
Studiju ilgums	4 gadi	3 gadi	5 gadi	4 gadi
Apjoms (KP un ECTS)	160 KP / 240 ECTS	180 ECTS	300 ECTS – studenti uzsāk mācības ar vidus- skolas izglītību un 5 gadu ilgās pilna laika studijās tiek līdz Maģistra grādam arhitektūrā. Atsevišķa ma- ģistratūras programmas ar- hitektūrā netiek piedāvāta.	240 ECTS
Studiju kursu un to apjoma salīdzinājums	Studiju programmas satura struktūra at- bilst akadēmiskās iz- glītības standarta pra- sībām. Studentiem jāuzraksta bakalaura darbs (15 ECTS) un jāno- kārt studiju kursi, kuru apguve nodroši- nās starpnozaru sa- tura kopumu, kuru veido vides zinātnes,	Mācību programma sastāv no sekojošiem moduļiem: Vispārējie priekšmeti - 6 ECTS Humanitārās zinātnes - 32 ECTS Specialitātes priekšmeti - 94 ECTS, t.sk. Specialitātes teo- rētiskais modulis (18 ECTS) vispārējās mākslas vēstures mo- dulis (27 ECTS) Igau- nijas mākslas vēstures modulis (18 ECTS) specialitātes praktis- kais modulis (31 ECTS) ECTS Izvēles priekšmeti - 9 ECTS	Arhitektūras integrētā studiju programma vei- dota ar vīziju par kvali- ficēta arhitekta un ra- doši domājoša māksli- nieka izglītošanu. Topo- šie arhitekti apgūst šā- dus priekšmetu kursus: Vispārējās universitā- tes izglītības estētikas un mākslas filozofijas priekšmeti, mākslas vēsture, matemātika un svešvaloda; studiju virziena pamat- kursi: būvniecības teh-	Studentiem jāuzraksta bakalaura darbs (15 ECTS). Studiju pro- grammas kursi ietver sa- darbību ar muzejiem, konservācijas uzņēmu- miem un valsts pārvaldi. Projekta studijas ietver Inovāciju projektu (10 ECTS), kas tiek īstenots kopīgi ar dažādu profe- sionālo jomu studen- tiem.

	<p>materiālzinātnes, humanitārās zinātnes un mākslas joma.</p>	<p>Prakse - 15 ECTS Ba- kalaurs darbs - 6 ECTS</p>	<p>nikas pamati; būvmate- riāli un apdares materi- āli, ēku būvniecības veidi un ēku tehnikas aprīkojums, būvfizika, būvekonomika un tiesī- bas, pilsētplānošanas pamati, celtā manto- juma saglabāšanas prin- cipi, pilsētekoloģija un ilgtspējīga arhitektūra, 20. gs. arhitektūras vēs- ture. un mūsdienu arhi- tektūras tendences, da- torizētās dizaina meto- des un vizuālās izteik- smes metodes (zīmē- šana, gleznošana, jauktā tehnika);</p> <p>- mācību kursi profesio- nālajā specialitātē: arhi- tektūras arhitektoniskā kompozīcija un pamati, lietišķās kontekstuā- lās/lokācijas izpētes me- todoloģija (izpēte); ēku un to kompleksu projek- tēšana, ēku būvniecības konstruktīvā projektē- šana, apkārtnes plāno- šana un projektēšana.</p> <p>Studiju laikā studenti iz- pilda kursa lietišķās pēt- niecības un dizaina pro- jektus, kuros tiek no- stiprinātas un pilnveido- tas savas kontekstuālās pētniecības un projektu izstrādes spējas un piln- veidotas prasmes lietot nepieciešamo program- matūru utt. Studenti tiek mudināti pētnieciskajam darbam pieiet kā sā- kumpunktam viņu rado- šais process, kas ir visu viņu risinājumu pamatā (zinātniskā analīze + mākslinieciskā jaunrade = projekts).</p> <p>Studiju programmu no- slēdz profesionālā prakse (18 ECTS) un noslēguma projekts (30 ECTS), kas atspoguļo studenta radošo/dizaina kvalifikācijas darbu, kas</p>	
--	--	--	--	--

			balstīts uz rūpīgu pirmsprojekta lietišķo pētījumu. Tā ir būtiska visu to kompetenču izpausme, ko absolventi būs apguvuši. Veiksmīga gala projektu aizstāvēšana nodrošina arhitektūras maģistra kvalifikācijas grādu un arhitekta kvalifikāciju, kas noteikta Lietuvas likumā par reglamentēto profesionālo kvalifikāciju atzīšanu.	
Studiju rezultāti	<p>1. Izprot vides zinātņu teoriju pamata principus, likumsakarības, dabas un vides resursu veidus un orientējas ekoloģijas un materiālzinātņu pamatu problemātikā.</p> <p>2. Pārzina mākslas vēstures, vides vēstures un sociālās vēstures faktu, ideju un atziņu pamata kopumu kultūras mantojuma teoriju kontekstā.</p> <p>3. Pārzina kultūrvides objektu novērtēšanas un dokumentēšanas prasības un objektu vizualizēšanas pamata metodes.</p> <p>4. Izskaidro vides zinātnes un kultūras mantojuma objektu īpašības un vērtības, definē galvenās pētāmās problēmas globālā, reģionālā un vietējā mērogā.</p> <p>5. Spēj lietot stilistiski un informatīvi atbilstošus saturiskās un vizuālās izteiksmes veidus pētniecisku jautājumu risināšanā.</p> <p>6. Prot publiski uzstāties un argumentēti diskutēt par vides zinātnes un kultūrvides objektu aizsardzības</p>	<p>1. Izpratne par kultūras mantojuma saglabāšanas lomu sabiedrībā un nozīmi kultūras mantojuma novērtēšanā un aizsardzībā, kā arī iepazīšanās ar saistītajiem starptautiskajiem un Igaunijas likumdošanas dokumentiem. mantojuma saglabāšanai.</p> <p>2. Pamatzināšanas par kultūras mantojuma saglabāšanas filozofiju, teoriju un vēsturi, kā arī kultūras, mākslas un arhitektūras vēsturi.</p> <p>3. Zināšanas par principiem un praksi, kas saistīta ar mākslas un arhitektūras dārgumu saglabāšanu, konservāciju un restaurāciju.</p> <p>4. Zināšanas par to, kā vākt, atlasīt, analizēt, sintetēt un kritiski novērtēt speciālo informāciju; pētīt arhitektūras un mākslas mantojumu; uzmērīt un dokumentēt, kā arī novērtēt objektu tehnisko stāvokli, novērtēt to vēsturisko un estētisko vērtību.</p> <p>5. Zināšanas par to, kā sastādīt īpašās kultūras mantojuma prasības,</p>	<p>Zināšanas un to pielietojums</p> <p>A1 Vispārējas augstskolas zināšanas, izpratne par kultūras (mākslas, arhitektūras) parādībām; zināšanas filozofijas, estētikas, mākslas un arhitektūras vēsturē, psiholoģijā un citās jomās, prasme izmantot šīs zināšanas un veikt to radošo analīzi un sintēzi (plaša erudīcija).</p> <p>A2 Pārvaldīt pamatzināšanas par studiju virzienu un to izmantošanu studiju un profesionālās prakses procesā, t.sk. arhitektonisko kompozīciju, ēku projektēšanas un vides plānošanas metodiku, ēku tehnoloģijām, būvkonstrukcijām, inženiertehniskajām sistēmām, regulējošos tiesību aktus. teritorijas plānošana un būvprojektēšana un citas zināšanas; spēja to izmantot, veidojot profesionālus risinājumus, kuru pamatā ir informēti argumenti</p> <p>A3 Zināšanas pirmsprojektēšanas pētījumu metodoloģijā – arhitektūras un dabas būvju analīzes metodes, izpratne par lietišķajā arhitektūras</p>	<p>1. Identificēt jautājumus un vajadzības attīstībai profesionālajā jomā un darba dzīvē, un plānot to risinājumus.</p> <p>2. Izstrādājot darbus, izmantot uzticamu un daudzpusēju informāciju no dažādiem avotiem</p> <p>3. Pielietot profesionālās prasmes un zināšanas, izmantot atbilstošas metodes noslēguma darba izstrādei.</p> <p>4. Neatkarīgi, atbildīgi un, sadarbojoties, īstenot studiju projektu, kas ir noderīgs darba dzīvē vai profesijai.</p> <p>5. Sazināties dažādos darba posmos gan ar vienaudžiem, gan ar citu auditoriju skaidri, labi argumentēti un ilustratīvi.</p> <p>6. Ziņot par darba rezultātiem, tos novērtēt un izvirzīt pilnveidošanas priekšlikumus atbilstošā veidā gan rakstiski, gan runā, gan vizuāli.</p>

	<p>jautājumiem kā speciālistu, tā arī nespeciālistu auditorijā un lemt par kultūrvides jautājumu risināšanas veidiem mainīgos darba un sociālās vides apstākļos.</p> <p>7. Identificē un kritiski analizē dabas un kultūrvides objektu ilgtspējas resursu un vides pār-raudzības un revitalizācijas jautājumus dabas un pilsētvides objektu kontekstā, veicot dabas un kultūrvides objektu fiziskā stāvokļa vispārējo novērtējumu.</p> <p>8. Orientējas nacionālajā un starptautiskajā kultūras mantojuma nozares regulējumā un analizē faktu, datu un novērojumu kop-sakarības, patstāvīgi strādājot informācijas krātuvēs, kultūras mantojuma un vides objektos, un sociālajās institūcijās.</p> <p>9. Ierosina un iesaistās pētnieciskās ievirzes projektos, lietojot attēlošanas tehnoloģijas un metodes saskaņā ar pētnieciskās vai profesionālās darbības mērķi.</p>	<p>restaurācijas koncepcijas, kā arī novērtēt restaurācijas projektu kvalitāti un to atbilstību ar mantojuma saglabāšanu saistītajiem normatīvajiem dokumentiem.</p> <p>6. Zināšanas par mākslas darbu restaurāciju un konservēšanu.</p> <p>7. Profesionālā sagatavotība, kas ļauj pretendēt uz konservatora profesionālo kvalifikāciju vai kultūras mantojuma saglabāšanas atļauju.</p>	<p>izpētē/izpētē izmantotajām metodēm.</p> <p>Pētniecības prasmes</p> <p>B1 Profesionālu pētījumu metožu pielietojums – spēja pielietot virkni zinātniskās pētniecības metožu lietiskās pētniecības situācijās; prasmes vākt informāciju no primārajiem un sekundārajiem avotiem un digitālajiem medijiem; spēja apstrādāt, analizēt, sintezēt un spriest par rezultātiem un formulēt secinājumus.</p> <p>B2 Spēja patstāvīgi veikt lietiskos pētījumus, izdarīt pamatotus secinājumus un izmantot tos projektēšanas programmas izstrādē, plānošanā un projektēšanas procesa gaitā.</p> <p>B3 Spēja veikt pētījumu rezultātu autonomu analīzi, noteikt sociālās, mākslinieciskās un ekonomiskās prioritātes, veidot vispārējo kultūras izpratni (mākslu un arhitektūru), pamatojoties uz zinātnisko pētījumu rezultātiem.</p> <p>Priekšmeta specifiskās prasmes</p> <p>C1 Spēja patstāvīgi risināt sarežģītas arhitektūras problēmas, balstoties uz pētījumu rezultātiem izveidoto kontekstu; spēja izstrādāt dažādu funkciju un sarežģītības ēku, ēku grupu un atklātu publisko telpu projektus, iniciēt kopīgus projektus un aktivitātes, strādāt komandā un darboties kā grupas vadītājam.</p> <p>C2 Radošās un mākslinieciskās spējas, estētiskā stāja un morālās</p>	
--	--	--	---	--

			<p>vērtības, intelektuālās spējas artikulēt un komunicēt mākslinieciskās idejas arhitektūras projektos – radoša un kritiska spriešana, spēja saskatīt plašu problēmu lauku, rast optimālus risinājumus.</p> <p>C3 Spēja realizēt radošas idejas – spēja izmantot mūsdienīgas radošanas metodes, spēja brīvi un netraucēti paust idejas un spēcīgā un izteismīgā veidā nodot tās sabiedrībai, izmantojot mūsdienu medijus.</p> <p>Sociālās prasmes</p> <p>D1 Spēja darboties kolektīvā vidē, prasmes saskarsmē un sadarbībā ar citu jomu speciālistiem, profesionālās apņemšanās sajūta, kritika un paškritika, personīgas un kolektīvas atbildības uzņemšanās pret sabiedrību (ilgtermiņa sociālo seku prognozēšana un novērtēšana arhitektūras projektiem).</p> <p>D2 Spēja pārliecinoši, nepārprotami un skaidri nodot informāciju, izpratni un idejas speciālistiem un neprofesionāliem; rakstiskas un mutiskas komunikācijas prasmes, pieredze digitālajā komunikācijā un tradicionālo mediju pārvaldīšana vizuālai atveidei.</p> <p>D3 Spēja attīstīt organizatoriskās prasmes, būt proaktīvam un meklēt vadošus amatus (motivēt cilvēkus kopīgu mērķu sasniegšanai), mērķtiecība un profesionalitāte uzticēto uzdevumu izpildē un uzņemto saistību izpildē.</p> <p>Personīgās prasmes</p>	
--	--	--	---	--

			<p>E1 Spēja racionāli plānot un organizēt savu darbību (profesionālās prakses, radošā darba un mācīšanās), spēja pielietot efektīvas profesionālās darbības metodes, profesionāli un atbildīgi veikt saņemtos uzdevumus un uzņemtās saistības.</p> <p>E2 Spēja meklēt inovācijas un nepārtrauktu profesionālo izaugsmi, pilnveidojot prasmes, kas ir nepieciešamas arhitektūras praksē.</p> <p>E3 Atbildības sajūta savā praksē un spēja prognozēt sava darba sekas, uzņemoties morālu atbildību par ietekmi uz vidi, sabiedrības labklājību un kultūras un ekonomikas attīstību.</p>	
Noslēguma pārbaudījumi	Bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana.	Bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana.	Noslēguma darba izstrāde un aizstāvēšana	Bakalaura darba izstrāde

Tiešu studiju satura salīdzināšanu apgrūtina apstākļi, ka ārvalstu augstskolu studiju programmas tiek strukturētas saskaņā ar atšķirīgiem normatīviem. Tāpēc tematiski atbilstošie Igaunijas un Somijas augstskolu studiju programmu kursi ir sakārtoti studiju programmai saturiski līdzīgās grupās.

Somijas *Metropolia* universitātes programma ir līdzīga LU studiju programmai studiju ilguma ziņā (4 studiju gadi), savukārt Igaunijas Mākslas akadēmijas (*Estonian Academy of Arts*) studiju programma tika izvēlēta tāpēc, ka tās saturiskā ievirze atbilst akadēmiska tipa un jaukta satura studiju programmas īpašībām. Salīdzinājumā uzrādītie Igaunijas mākslas akadēmijas studiju programmas dati attiecas uz vienu no programmas specialitātēm – arhitektūru, kuras saturā lielāka uzmanība pievērsta kultūrvides objektiem un līdz ar to ir tematiskās ievirzes ziņā tuvāka studiju programmas tēmām. Saziņā ar Igaunijas mākslas akadēmijas kolēģiem tika pārņemta arī attieksme (iestrādāta “Prakses kurss” saturā), ka studējošo praktiski-pētnieciskās aktivitātes ir vēlams orientēt uz zemākas nozīmes kultūrvides objektu izpēti, jo šādi objekti nereti paliek ārpus profesionāļu interešu un iespēju robežām. Studējošie studiju uzdevumu ietvaros var īstenot maznozīmīgo objektu apzināšanu, apskati, izpēti un klasificēšanu, iegūto informāciju pēc tam pievienojot valsts institūciju uzturētajiem kultūras mantojuma datu kopumiem. Ieguvumi no šādas attieksmes ir gan studējošajiem, kuriem rodas vieglāka piekļuve kultūrvides mantojuma objektiem, gan arī visai sabiedrībai, kura savā rīcībā iegūst papildus informāciju par potenciālu kultūras mantojuma objektu esamību un pētnieciskās iestrādes turpmākiem pētījumiem. *Metropolia* universitātes studiju programmas saturs ir fokusēts uz gleznu un apleznojumu restaurēšanas specialitātēm un tādā veidā ir salīdzināmas ar studiju programmu ietilpstošo, LMA nodrošināto studiju kursu saturu gleznu restaurācijā un kultūras mantojuma saglabāšanā. Savukārt Viļņas mākslas akadēmijas programmā “Arhitektūra” studenti uzsāk mācības ar vidusskolas izglītību un 5 gadu ilgās pilna laika studijās tiek līdz Maģistra grādam arhitektūrā. Šīs programmas studiju saturs vistuvāk līdzinās studiju programmas “Kul-

tūrvides mantojums” saturam, ar to atšķirību, ka Viļņas Mākslas akadēmijas piedāvātās studiju programmas pamatkursi ir saistāmi ar arhitektūras un būvniecības jomu, bet studiju programmas “Kultūrvides mantojums” pamatkursi ir no vides zinātnes jomas.

Kopumā var secināt, ka visas trīs salīdzināmās studiju programmas vieno vispārējo (vai pamata nozares – Vides zinātnes LU) kursu grupa, humanitāro zinātņu kursu grupa, vizuālās mākslas kursu grupa, arhitektūras, ķīmijas un materiālzinātņu studiju kursu grupa, pētāmā objekta vizuālā izpētes metožu (konservācija, restaurācija) kursu grupa, saturiski atbalstošu starpnozaru kursu grupa, prakses un/vai projektu studijas, izvēles studiju kursu grupa un programmas noslēguma darbs.

Salīdzinājuma īstenošanas laikā, sarunās ar vietējiem un ārvalstu kolēģiem tika apstiprināta informācija, ka LU piedāvātajam, Vides zinātnēs balstītajam studiju saturam nav tiešu analoģu kultūras mantojuma studijām bakalaura programmu līmenī.

2.2. Studiju programmas satura raksturojums

Studiju programmas saturs ir veidots saskaņā ar darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa projekta “Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē” definētajiem mērķiem un balstoties uz LR Augstskolu likumā⁴ un LU studiju programmu un tālākizglītības programmu nolikumā (Senāta 24.04.2017. lēmums Nr. 102) noteiktajām prasībām akadēmiskajām bakalaura programmām.

Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju ir 43431.⁵

Studējošie iegūs Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 6. līmenim atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetenci.

Atbilstoši Noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu studiju programmas apjoms ir 160 KP un studiju ilgums ir četri gadi (astoņi semestri, katrā semestrī studenti apgūst 20 KP).

Studiju programmas obligātajā daļā ir ietverti 43 studiju kursi (ieskaitot bakalaura darbu, divus kursa darbus un prakses kursu) ar kopējo apjomu 116 KP, tai skaitā, studiju kursi atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma un Vides aizsardzība likuma prasībām. Ierobežotās izvēles daļas apjoms ir 38 KP, šajā daļā ir 15 studiju kursi. Papildus programmā ir brīvās izvēles daļa 6 KP apjomā. Programmas noslēgumā studenti izstrādā bakalaura darbu 10 KP apjomā.

Studiju programmas starpnozaru satura modelim nav tiešu analoģu ne Latvijā, ne Baltijas reģiona augstākās izglītības telpā. Studiju programmas starpdisciplināro ievirzi raksturo programmas nosaukums, kurā ietilpst vides zinātnēm raksturīgs atslēgas vārds ‘vide’ un humanitārās zinātnes un mākslu raksturojošie vārdi ‘kultūra’ un ‘mantojums’.

Studiju programmas īstenošanu vada programmas direktors. Studiju satura apguves nodrošināšanas kvalitāti vērtē studiju programmas padome (turpmāk – Padome), kurā ietilpst programmas īstenošanā iesaistīto LU struktūrvienību – ĢZZF, Vēstures un filozofijas fakultātes (turpmāk – VFF), Humanitāro zinātņu fakultātes (turpmāk – HZF) pārstāvji un LMA pārstāvis. Programmas padomes darbā kā konsultantu var iesaistīt Kultūras mantojuma nozares speciālistu-ekspertu. Programmas padome tiks izveidota pēc Studiju programmas akreditācijas.

⁴ Augstskolu likums: <https://likumi.lv/doc.php?id=37967>

⁵ MK 322 Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju (13.06.2017)

Padome apspriež un vērtē ar studiju procesa organizēšanu saistītus jautājumus, studiju rezultātus un studējošo aptauju sniegto informāciju. Padomes uzdevums ir arī apspriest un apkopot īstenošanā iesaistīto fakultāšu novērojumus un viedokli par programmas īstenošanas gaitu. Padome sagatavo ikgadēju pašnovērtējuma ziņojumu Vides zinātņu katedrai un GZZF domei.

Studiju programmas saturā iekļauto zinātnes nozaru raksturojums un savstarpējā sasaiste

Vides zinātne un kultūrvides mantojums

Vides zinātne ir starpdisciplināra nozare, kas attīstās sociālo, humanitāro un dabas zinātņu saskares jomā, lai pētītu cilvēka un dabas vides mijiedarbību, nodrošinātu vides un sabiedrības ilgtspējīgu pastāvēšanu. Nozīmīgas vides zinātnes apakšnozares ir vides pārvaldība, vides filozofija un ētika, vides ekonomika, vides politika, vides komunikācija, vides inženierzinātne, ilgtspējas zinātne, dabas aizsardzība⁶.

Apakšnozares vieno kopēja ideoloģiska platforma – vides zinātnes paradigma, kas nozīmē, ka pētījumu rezultātiem jānodrošina cilvēces, tās mantojuma, tajā skaitā kultūras mantojuma pastāvēšana. Galvenie vides zinātnes uzdevumi ietver:

- 1) resursu saglabāšanu, kas nozīmē cilvēces attīstībai nepieciešamo resursu pieejamības nodrošināšanu ne tikai esošajām, bet arī nākamajām paaudzēm. Šī uzdevuma ietvaros prioritāri nozīmīga ir esošā materiālā kultūras mantojuma saglabāšana;
- 2) cilvēka radītās vides, tajā skaitā kultūrvides un dabas vides sabalansētu attīstību, kas saistās, piemēram, ar nepieciešamību saglabāt tradicionālo ainavu, kultūras mantojuma objektus, optimizēt teritoriju izmantošanu;
- 3) sabiedrības attīstībai pieņemamas vides kvalitātes nodrošināšanu, atjaunojot degradēto vidi;
- 4) sociālās vienlīdzības nodrošināšanu;
- 5) sabiedrības līdzdalību.

Piemērs minēto jautājumu tvērumam ir monogrāfija “Vides aizsardzība un ilgtspējīga attīstība” (red. M.Kļaviņš, J.Zaļoksnis, V.L.Filho), kuras satura būtisks elements ir prof. O.Spārīša sagatavota nodaļa “Latvijas kultūrvide”.

Studiju programmas izveide nodrošina būtisku ieguldījumu šo uzdevumu risināšanā, vienlaikus paplašinot vides pētījumu loku. Vides un kultūrvides mijiedarbības sektorā LU ir tikuši veikti un tiek veikti vairāki nozīmīgi projekti, piemēram, par vides un kultūrvides mijiedarbību Engures novadā, Burtnieku novada kultūrainavas attīstību, projekts “ForThem”⁷, Latvijas Zinātnes padomes projekts “Konkurējošie dabas diskursi Latvijā un ekoloģiskā solidaritāte kā konsensa veidošanas stratēģija”. Ir izstrādāti promocijas darbi par ekotūrisma aizsargājamās dabas teritorijās (E.Leitis, 2012), Sabiedriskās zinātnes nozīmību ilgtspējīgas attīstības uzdevumu sasniegšanā (B.Prūse, 2020) un daudzi bakalaura un maģistra darbi.

Humanitāro zinātņu lomas apraksts

Studiju programmas humanitāro zinātņu kursu kopa nodrošina kultūrvides mantojuma kompetencēm nepieciešamās zināšanas mākslas un kultūras vēstures, filozofijas, ētikas, mitoloģijas, etnogrāfijas un valodu studiju virzienos. Humanitāro zinātņu kursus studiju programmā nodrošina LU VFF un LU HZF;

⁶ Nacionālā enciklopēdija (enciklopedija.lv), šķirklis “vides zinātne”: <https://enciklopedija.lv/skirklis/1555-vides-zin%C4%81tne> (skatīts 20.02.2023.)

⁷ ForThem Alliance (forthem-alliance.eu)

LMA docētāji un pieaicinātie vieslektori nodrošina to humanitāro zinātņu satura daļu, kas attiecas uz mākslas vēsturi, restaurācijas teoriju un vizuālo mākslu.

Humanitārās zināšanas studiju programmas absolventiem ir nepieciešamas, lai, kopā ar vides zinātņu, ķīmijas zinātņu un vizuālās mākslas zināšanām, veidotu, pirmkārt, fundamentālus priekšstatus par kultūras mantojuma jautājumu kopainu un, otrkārt, skaidrotu komplicētos kultūras mantojuma jautājumus četros būtiskos aspektos, kā (1) ar vēsturisko atmiņu saistītu nozīmi, (2) vēstures faktus, (3) īpašuma tiesības un (4) kā pārvaldības un aizsardzības attieksmes.

Nozīmīga humanitārās ievirzes kursu loma ir kultūras mantojuma objektu novērtējuma patiesīguma un ētisko jautājumu apzināšanā, un tādu sociālo attiecību izpratnes kopsakarību un pārvaldības attieksmju attiecināšanā, kuras nepārkāpj saudzīgas attieksmes principus pret kultūrvides mantojumu.

Kultūrvides mantojuma humanitārās ievirzes studiju saturs un pētniecības metodes nodrošina tādu speciālistu konkurētspēju, kuri, orientējoties vēstures, filozofijas un ētikas jautājumu pamatnostādņēs un idejās, ir kritiski domājoši, spēj veikt kompleksu sociālo un kultūras problēmu analīzi un spēj piedalīties kultūras objektu un kultūrvides pētniecībā un paver iespējas turpināt izglītību humanitāro zinātņu maģistra studiju cikla programmās.

Valodu, tekstu un kultūru studijas veido analītisko domāšanu, spēju kritiski un objektīvi izvērtēt faktus un norises gan lokālajā, gan arī pasaules mērogā. Saskaņā ar svešvalodām pilnveidojas dzimtās valodas prasme un izpratne par lietu un parādību būtību, kuras izzinot veidojas tolerance un spējas pastāvēt par savām vērtībām un argumentēti, pārliecinoši tās skaidrot pārējiem.

Valodu studijām studiju programmā ir paredzēta papildinoša loma, jo tās uzlabo viedokļa formulēšanas un saziņas spējas, un rada priekšnosacījumus vēsturisko dokumentu un materiālu izpētei gan Latvijas, gan ārvalstu informācijas krātuvēs. Valodu studiju funkcija ir elastīga, lai nepieciešamības gadījumos un ievērojot atšķirīgas vidējā izglītības līmenī iegūtās valodu zināšanas, varētu atbalstīt noteiktu studējošo grupu intereses apgūt noteiktu svešvalodu.

Mākslas vēstures un restaurācijas apakšnozare

LMA docētāji un pieaicinātie vieslektori nodrošina ar mākslas vēstures, teorijas un restaurācijas disciplīnām saistītus kursus un tematiskos virzienus, tādā veidā īstenojot tās lomu kultūrvides mantojuma zinību virziena veidošanā un nostiprināšanā Latvijas augstākās izglītības telpā.

Sadarbībā ar LMA Mākslas vēstures institūtu, LMA Mākslas vēstures un teorijas apakšnozares pasniedzēji gatavo publikācijas fundamentālajam rakstu krājumam "Latvijas mākslas vēsture", kas tiek izdots kopš 2003. gada ar mērķi iepazīstināt nozares speciālistus un citus interesentus Latvijas un ārzemju kultūras sabiedrībā ar jaunākajiem sasniegumiem mākslas vēstures un teorijas jomā. Žurnāla raksti starptautiskai auditorijai pieejami *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)*. Izdevums ir indeksēts datu bāzēs *The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)* un *Kunsthilfetheken-Fachverbund Florenz-München-Rom (Kubikat)*, *Scopus*.

LMA Mākslas vēstures institūta pastāvēšanu pamato fundamentālu pētījumu nepieciešamība par Latvijas un ar Latviju saistītu reģionu vizuālo mākslu un arhitektūru, kā arī mākslas zinātnes teoriju un metodoloģiju pilnveidošana. Institūta stratēģiskais mērķis ir apzināt, interpretēt un popularizēt Latvijas senāko un jaunāko periodu vizuālo mākslu parādības, izmantojot tradicionālās publikāciju formas (raksti krājumos, žurnālos, grāmatas, disertācijas, referāti zinātniskās konferencēs) un jaunāko tehnoloģiju sniegtās iespējas (interneta vide, elektroniskie resursi), izmantot pētnieciskās iestādes gan LMA studiju programmu īstenošanā, gan sadarbībā ar citām pētniecības un izglītības institūcijām Latvijā un ārzemēs.

Mākslas vēstures un teorijas satura loma studiju programmā ir radīt vispārējus priekšstatus par Rietumu mākslas un arhitektūras vēsturi dažādu laikmetu un virzienu kontekstā, nozīmīgākajiem piemēriem un kopējo stilistisko attīstību vēstures griezumā. Studiju programmā plānotais mākslas vēstures tēmu kops atbilst priekšstatam par mākslas vēstures pamata zināšanām, kuras nodrošina padziļinātas tēmu tālākas apguves iespējas.

Restaurācijas apakšnozare LMA darbojas kopš 1924. gada un tās darbībā ir iesaistīti sertificēti restaurācijas nozares speciālisti – stāiglezniecības un grafikas restauratori. Attiecīgi, šai studiju programmai LMA nodrošina zināšanas un praktiski bāzētu izpratni mākslas darbu restaurēšanas jomā. LMA restaurācijas specialitātē studējošie apgūst restaurācijas prasmes, nozares speciālistu uzraudzībā strādājot ar īstiem mākslas objektiem, apliecinot lielu atbildības un disciplinētības pakāpi par studiju saturu, izmantotajām metodēm un kvalitātes pārraudzību.

Studiju programmas satura kontekstā restaurācijas apakšnozare nodrošina ieskatu restaurēšanas veidos, tehnikās un metodēs. Studiju programmā studējošajiem netiek paredzēta pretendēšana uz restauratora kvalifikācijas piešķiršanu – ar restaurēšanas prasmēm saistīto kursu saturiskā ievirze, galvenokārt, paredz iepazīstināšanu ar restaurācijas nozares praktiskajām norisēm – artefaktu stāvokļa novērtēšanas pamata metodes, procesus nodrošinošo tehnoloģiju iepazīšana un praktisko kopēšanas prasmju apguve, studējot mākslas izteiksmes tehniku veidus. Restaurācijas studiju kursu kopā ietilpst arī restaurācijas nozares vēsture, krāsu tehnoloģiju vēstures tēmas un aktuālie jautājumi, kas veido priekšstatus par mākslas darbu faktiskā stāvokļa cēloņiem un iespējamiem restaurācijas veidiem un metodēm.

Vizuālās mākslas disciplīnu apraksts

Ar vizuālo mākslu saistītās tēmas sniedz ieskatu attēlošanas kultūras pamata izteiksmes veidos, tehnikās un teorētiskajos konceptos. Vizuālās mākslas kompetences līdzdarbojas kultūrvides satura veidošanā, pievienojot noturīgus priekšstatus par kultūras mantojuma objektu un vides formālajām kvalitātēm un estētiskajām vērtībām. Vizuālās mākslas disciplīnu loma kultūrvides mantojuma studiju ietvaros jāvērtē četros aspektos, pirmkārt, kā metodiski pamatotas novērošanas un vizuālās novērtēšanas spējas, otrkārt, kā prasme ar precīzi izvēlētiem vizuālās izteiksmes līdzekļiem, tehnikām un metodēm veidot attēlus, kuri vizuāli komunicē attēla radītāja viedokli, treškārt, kā praktiskā pieredzē bāzētu izpratni par vizuālās izteiksmes veidiem un iespējām, ceturtkārt, kā padziļinātu izpratni par mākslas un arhitektūras stilu un žanru formālajām īpašībām.

Vizuālo mediju studijām plānotā programmas satura daļa ir salīdzinoši neliela, tomēr tā nodrošina vispusīgas izpratnes veidošanos par mediju izteiksmes formām un būtiskajiem jēdzieniem. Iemesls, kura dēļ programmā iekļautās vizuālās mākslas pamata disciplīnas – zīmēšana, gleznošana un veidošana – kas tiek sauktas par ‘medija studijām’, ir lēmums novērst to identificēšanu ar t.s. ‘radošo pašizteiksmi.’ Kultūras mantojuma nozares virsmērķis ‘saglabāt kultūras mantojumu kā cilvēka dzīves kvalitātes nozīmīgu faktoru – apzināt, aizsargāt un iekļaut mūsdienu dzīves aprītē materiālo kultūras mantojumu, veicināt sabiedrībā kultūrvēsturisku vērtību izpratni’⁸ nosaka attieksmi, ka ‘medija studijas’ ir līdzeklis, kas sekmē pilnvērtīgu izpratni par kultūras mantojuma vērtību aspektiem un rada priekšnosacījumus kvalitatīvai saziņai ar vizuālās izteiksmes līdzekļiem.

Vizuālās mākslas izteiksmes formu apguve studiju programmas ietvaros ir orientēta uz praktisko nodarbību un teorētisko lekciju mijiedarbību, veidojot vienotu praktisko prasmju, teorētisko konceptu un terminu bāzi, skaidras un efektīvas akadēmiskās saziņas veidošanai. Zīmēšanai plānots lielākais KP skaits, salīdzinājumā ar gleznošanu un veidošanu. Šādu izvēli pamato apsvērums, ka zīmēšana ir efektīvs, operatīvs un tehniskā ziņā vienkāršs vizuālās saziņas līdzeklis, turklāt zīmēšanas izteiksmes veidi pieļauj relatīvi vienkāršu pāreju no analogā uz digitālo formātu un tehniskā attēla savietošanu ar novēroto un iztēloto attēlu.

Kultūrvides mantojuma studiju satura skatījumā vizuālās mākslas prasmes veicina izpratni par kultūras mantojuma objektu un telpas vizuālajām īpašībām un vērtībām. Pamatzināšanas vizuālo mediju jomā ir nepieciešamas metodiskai un racionālai kultūrvides objektu un telpas novērtēšanai un novērojumu vizualizēšanai gan ar analogajām, gan digitālajām tehnoloģijām.

Programmas struktūra

⁸ Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde: <https://www.nkmp.gov.lv/lv/darbibas-jomas>

Studiju programmas struktūru veido studiju moduļi un studiju kursi. Studiju moduļi ir veidoti saskaņā ar Augstskolu likuma 1.panta 13.punktu – „studiju modulis — studiju programmas sastāvdaļa, ko izveido, apvienojot studiju kursus vai to daļas, kuriem ir kopīgs mērķis un sasniedzami studiju rezultāti” un 56.² panta 1. un 2.daļas nosacījumiem.

Programmas pamata struktūru veido četri **tematiskie moduļi**:

1. Vides zinātnes un kultūrvides mantojums.
2. Vides zinātnes.
3. Humanitārās zinātnes un māksla.
4. Kultūrvides mantojuma teorija un metodes.

Detāls katrā tematiskajā modulī ietvertu studiju kursu izklāsts un to kredītpunktu apjoms ir atrodams Studiju programmas pilna laika studiju plānojumā (8.pielikums).

Studiju programmas modulārā struktūra sakārto kursus tematiski radniecīgu zinību grupās, tādā veidā uzlabojot programmas starpnozaru satura pārskatāmību programmā kopumā un stimulējot tēmu savstarpēju papildināšanos moduļa kompetenču ietvaros.

Tematisko moduļu nosaukumi atspoguļo programmas starpnozaru būtību, norādot galvenās zinību jomas un izpētes virzienus. Tematisko moduļu nosaukumi ir neviendabīgi, jo ‘Vides zinātnes’ ir klasificētas kā izglītības programmu grupa, „Humanitārās zinātnes un māksla’ – kā izglītības tematiskā grupa⁹. Termins ‘kultūrvide’ tiek izmantots valsts plānošanas dokumentos¹⁰, lai apzīmētu ‘gan materiālus veidojumus, gan nemateriālas garīgās vērtības.’¹¹ Tematiskā moduļa „Vides zinātnes un kultūrvides mantojums” nosaukums norāda uz programmas satura kopu, kurā vides zinātnes skaidro ar kultūrvides mantojuma izpēti saistītus jautājumus. Programmā šis modulis tiek pieskaitīts vides zinātņu satura sadaļai, jo satura tēmas un metodes, kuras interpretē kultūrvides mantojuma jautājumus, atbilst vides zinātņu ievirzei plašākā izpratnē, ietverot arī, piemēram, ķīmijas, ģeoarheoloģijas tēmas. Tematiskā moduļa „Kultūrvides mantojuma teorija un metodes” nosaukums atbilst akadēmiskajām un profesionālajām kultūrvides mantojuma zinību tēmām un praktiskās darbības metodēm, kuras ir iekļautas programmas saturā.

Studiju programmas studiju kursi var būt gan patstāvīgs „zināšanu, prasmju un kompetences sistēmas izklāsts, kam ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti” (Augstskolu likuma 1.panta 11.¹ punkts), gan arī studiju moduļa daļa. Programmā ietilpst 58 studiju kursi, no kuriem „Vides zinātņu un kultūrvides mantojuma” modulī ietilpst 7 kursi, „Vides zinātņu” modulī ietilpst 9 kursi, „Humanitāro zinātņu un mākslas” modulī ietilpst 14 kursi, „Kultūrvides mantojuma teorija un metodes” modulī ietilpst 15 kursi (skat. 4.tabulu). Pārējie studiju kursi ir grupēti “Vispārizglītojošo kursu” modulī un tajā ietilpst gan svešvalodas, gan arī ķīmijas un vides zinātņu jomas kursi, kā arī kursa darbi, prakses kurss un bakalaura darbs.

Bakalaura darbs ir definēts kā atsevišķa programmas daļa.

Tematisko moduļu mērķi un satura anotācija

„Vides zinātnes.” Tematiskā moduļa mērķis: nodrošināt pamata kompetences vides zinātņu nozarē.

Tematiskā moduļa anotācija: moduļa kursu saturs izklāsta vides zinātņu idejas, darbības metodes un izpētes problēmu loku plašā izpratnē, iekļaujot ķīmijas zinātņu un zemes zinātņu tēmas. Modulī ietilpstošo kursu tēmas kopumā definē ar vides zinātņu saturu saistīto zinību pamata veidus un veido daļu no vides zinātņu īpatsvara studiju programmā.

⁹ MK noteikumi Nr. 322 par Latvijas izglītības klasifikāciju: <https://likumi.lv/doc.php?id=291524>

¹⁰ MK rīkojums Nr. 401, Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.– 2020.gadam. Pielikums Nr.2: Terminu skaidrojums: https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/KM_dokumenti/Radosa_Latvija.pdf

¹¹ Turpat.

„Vides zinātnes un kultūrvides mantojums.” Tematiskā moduļa mērķis: kontekstualizēt kultūrvides mantojuma tēmas vides zinātņu skatījumā.

Tematiskā moduļa anotācija: moduļa kursu saturs izklāsta vides zinātņu lomu kultūrvides mantojuma apzināšanā, izpētē un saglabāšanā. Kursu tēmas sniedz ieskatu gan pētniecisku, gan profesionāli orientētu projektu plānošanā un vadībā. Moduļa tēmas veido daļu no vides zinātņu īpatsvara studiju programmā.

„Kultūrvides mantojuma teorija un metodes.” Tematiskā moduļa mērķis: nodrošināt pamata informācijas sasniedzamību par kultūrvides mantojuma nozares īpašībām un funkcijām.

Tematiskā moduļa anotācija: moduļa kursu tēmas sniedz informāciju par kultūrvides mantojuma nozares darbības principiem, nozares vadlīnijām, tiesisko regulējumu un kultūras mantojuma objektu saglabāšanas metodēm. Modulī ietilpstošo kursu saturs koncentrējas uz izpratnes apguvi par kultūrvides mantojuma nozares darbības virzieniem, tāpēc būtisku moduļa satura daļu veido iepazīšanās ar kultūrvides objektu restaurēšanas metodēm, vizuālās kultūras jautājumu analīze un ar vizuālās izteiksmes veidu apguvi saistītas tēmas.

„Humanitārās zinātnes un māksla.” Tematiskā moduļa mērķis: nodrošināt kultūrvides mantojuma jautājumu izpratnei nepieciešamo humanitāro zināšanu kopumu.

Tematiskā moduļa anotācija: moduļa kursu saturs studiju programmai nodrošina plašu humanitāro zināšanu kontekstu filozofijas, valodu studiju, vēstures, kultūras vēstures un specifiski – mākslas vēstures jomās. Humanitāro zinību loma programmā ir veidot pamatus vispārējai inteliģencei – spējai saprast kultūrvides un vēstures faktu cēloņsakarības, orientēties vizuālo un rakstu zīmju nozīmēs, kā arī pamata spēju saprast svešvalodu tekstus.

Studiju tematisko moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti ir apkopoti 4.tabulā.

4. tabula
Studiju tematisko moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti

Nr.	Tematiskā moduļa nosaukums	Kursu skaits modulī	Studiju tematisko moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti
1.	Vides zinātnes	9 28 KP	<p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina vides zinātnes pētnieciskās darbības pamata veidus, vides monitoringa metodes un laikmetīgo izpētes tehnoloģiju klāstu. 2. Orientējas ekoloģijas un materiālzinātņu pamata problemātikā. 3. Izprot vielu aprites ciklu darbības principus un dabas un vides resursu veidus. <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Vispārējā līmenī lemj par kultūrvides jautājumu risināšanas veidiem mainīgos darba un sociālās vides apstākļos. 5. Izvēlas izpētes uzdevumam atbilstošas darbības metodes un tehnoloģijas. <p><i>Kompetence:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Identificē un kritiski analizē apkārtējā vidē esošo dabas un kultūrvides objektu ilgtspējas resursu un to saglabāšanas potenciālu. 7. Izprot vides ilgtspējas pārraudzības un revitalizācijas jautājumus dabas un pilsētvides objektu kontekstā. 8. Veic dabas un kultūrvides objektu fiziskā stāvokļa vispārējo novērtējumu.
2.	Vides zinātnes un kultūrvides mantojums	7 13 KP	<p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot vides zinātņu un kultūras mantojuma teoriju pamata principus un kopsakarības. 2. Izprot kultūras mantojuma nozares daudzveidību un saprot nozares darbības principus.

			<p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izskaidro būtiskos vides zinātnes un kultūras mantojuma nozares mijiedarbības jautājumus. 4. Definē aktuāli pētāmās problēmas globālā, reģionālā un vietējā mērogā. 5. Prot argumentēt savu viedokli par vides zinātnes, kultūrvides un artefaktu aizsardzības jautājumiem kā speciālistu, tā arī nespeciālistu auditorijā. <p><i>Kompetence:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Izprot dabas norišu radīto risku ietekmi uz kultūrvidi un sabiedrību. 7. Orientējas vides zinātnes un kultūras mantojuma nozares vispārējās akadēmiskajās, profesionālajās un sociālajās kopsakarībās. 8. Orientējas nacionālajā un starptautiskajā kultūrvides mantojuma nozares regulējumā un izprot nozares plašāko ietekmi uz sabiedrību gan lokālā, gan starptautiskā līmenī. 9. Ierosina un iesaistās nacionālos un starptautiskos pētnieciskās ievirzes projektos vides zinātnes un kultūras mantojuma jomās.
3.	Kultūrvides mantojuma teorija un metodes	15 38 KP	<p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot plaknes vai telpiska attēla veidošanas pamata metodes ar analogajām vai digitālajām vizualizēšanas tehnikām. 2. Vispārējā līmenī orientējas artefaktu un kultūrvides objektu saglabāšanas jautājumos un metodēs. 3. Orientējas vizuālās mākslas pētniecības metodēs un mūsdienu mākslas teorijas virzienos. <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Izstrādā stilistiski un tematiski atbilstošus attēlus un vizuālas shēmas pētniecisku vai informatīvu uzdevumu veikšanai. 5. Līdzdarbojas artefaktu vai kultūrvides objektu saglabāšanā, sekmējot speciālistu darbību. 6. Novērtē ar kultūrvides objektu saglabāšanu saistītu projektu ekonomisko potenciālu. <p><i>Kompetence:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Patstāvīgi iesaistās un uztur sadarbību ar kultūras mantojuma nozares speciālistiem, ekspertiem un sociālajiem partneriem. 8. Patstāvīgi paplašina savu zināšanu loku un spēj turpināt izglītību otrajā (maģistra) augstākās izglītības ciklā vides zinātnēs, kultūras mantojuma vai tematiski pielīdzināmās nozarēs.
4.	Humanitārās zinātnes un māksla	14 36 KP	<p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pārzina kultūras, mākslas un arhitektūras vēstures faktu, ideju un atziņu pamata kopumu lokālā un globālā kontekstā. 2. Orientējas vispārējās, reģionālās un lokālās vēstures problemātikā. 3. Orientējas plašākā humanitāro zinātņu ideju un attieksmju klāstā, un pētnieciskās darbības veidos. <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prot publiski uzstāties un diskutēt par kultūrvides un artefaktu identificēšanas, izpētes un aizsardzības jautājumiem. 5. Lieto kultūras mantojuma nozares terminus un jēdzienus un akadēmiskās rakstīšanas principus. 6. Izmanto divas svešvalodas pētniecības darbam un starppersonu saziņai. 7. Veic datu analīzes un izpētei izmanto digitālās tehnoloģijas. <p><i>Kompetence:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Izvēlas pētījuma objektus un analizē faktu, datu un novērojumu kopsakarības, patstāvīgi strādājot informācijas krātuvēs, kultūras mantojuma un vides objektos, un sociālajās institūcijās. 9. Patstāvīgi nosaka un kritiski izvērtē savas darbības virzienus, veicot profesionālus pienākumus kultūrvides mantojuma jomās. 10. Ievēro nozarei izvīrītās speciālās prasības, profesionālās atbildības ietvarus un teorētiskās un praktiskās ētikas principus.

2.3. Kopš studiju programmas licencēšanas studiju programmā veikto izmaiņu uzskaitījums un pamatojums

Studiju programmā veiktās izmaiņas	Pamatojums
Ieviestas izmaiņas docētāju sastāvā	Pēc studiju programmas licences saņemšanas, tika atkārtoti apzināti docētāji, kuri licencēšanas ziņojuma izstrādes sākumā piekrita docēt kursus šajā studiju programmā. Ne visi uzrunātie docētāji uz licences saņemšanas brīdi varēja iesaistīties studiju kursu docēšanā, kā bija plānots, līdz ar to, viņi tika aizstāti ar citiem docētājiem ar līdzvērtīgu pieredzi un kompetenci. Daži jauni docētāji izteica vēlmi pievienoties docētāju pulkam ar papildināto vai jauno studiju kursu. Detalizētāk izmaiņas docētāju sastāvā un šo izmaiņu iemesli ir aprakstīti ziņojuma 3.2.sadaļā.
Veiktas izmaiņas studiju plānā – apvienoti kursi, palielināts KP apjoms	Izmaiņas studiju programmas studiju plānā tika veiktas divu iemeslu dēļ: 1) izpildot licencēšanas komisijas ekspertu rekomendācijas, attiecīgi samazinot studiju kursu skaitu tos apvienojot; 2) ņemot vērā paredzamo pāreju uz ECTS kredītpunktu sistēmu, studiju plāns tika labots tā, lai samazinātu studiju kursu ar nepāra kredītpunktu skaitu, bet tomēr saglabātu kopējo programmas apjomu 160 KP.
Veikti precizējumi, papildinājumi un kļūdu labojumu studiju kursu aprakstos	Papildinājumi un labojumi studiju kursu aprakstos arī tika veikti divu iemeslu dēļ: 1) apvienojot studiju kursus un mainot to KP apmēru dēļ iemesliem, kas aprakstīti augstāk; 2) sekojot licencēšanas komisijas ekspertu norādījumiem par to, ka dažu studiju kursu aprakstos angļu valodā bija konstatētas kļūdas un neprecizitātes. Tas arī tika novērsts.

Ņemot vērā, ka studiju programma tika uzsākta 2022./2023. akadēmiskajā gadā un šobrīd ir realizācijas procesā, tās aprobācija turpināsies, un studiju programma tiks precizēta īpaši jautājumos, uz kuriem ir norādīts licencēšanas komisijas atzinumā un tā rekomendācijās.

2.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā

Lai gan licencēšanas ziņojumā tika plānots, ka studiju programmas pirmajā gadā studijas uzsāks 35 studenti, dokumentus par iestāšanos šajā studiju programmā iesniedza 11 studenti. Akadēmiskā gada sākumā imatrikulējās 8 studenti. Budžeta vietas studiju programmai šajā akadēmiskajā gadā piešķirtas netika, līdz ar to visi studenti uzsāka studijas par maksu. Ņemot vērā, ka lēmums par licences piešķiršanu tika saņemts tikai 24.08.2022., vasaras mēnešos pirms tam, kad studenti parasti izvēlas potenciālās studiju programmas un augstskolas īsteno aktīvus savu studiju programmu popularizēšanas pasākumus, LU īpašas aktivitātes jaunās studiju programmas popularizēšanai uzsākt nevarēja, par cik licences saņemšanas termiņš tajā brīdī nebija zināms.

Ir atzīmējams, ka jau pirmajā studiju programmas īstenošanas semestrī par studiju programmu lielu interesi izrādīja potenciālie jaunie studenti. Pēc licences saņemšanas par iespējām studēt šajā studiju programmā tika izvietoti viedokļa raksti gan LU, gan arī citu sabiedrisko mediju interneta vietnēs. Tāpat par jauno studiju programmu tika stāstīts divos "Latvijas Radio 1" raidījumos "Zināmais nezināmajā" minot, gan studiju programmas unikalitāti, gan arī tās novitāti. Informēšanas pasākumi un studiju programmas popularizēšana turpinās arī šobrīd. Kā pierādīja studiju programmas popularizēšanas pasākums LU rīkotajā studiju festivālā skolēniem "L'Universs", kas norisinājās 2023.gada 3.-4.martā, gan skolēniem, gan arī vecākiem un skolotājiem, kuri apmeklēja šo pasākumu, šādas patiešām unikālas studiju programmas izveidošana un pieejamība Latvijā bija pārsteigums un atbalsts ar atziņām par šādas studiju programmas nepieciešamību bija nepārprotams.

Šī ziņojuma sagatavošanas brīdī ir noslēdzies tikai šīs studiju programmas akadēmiskā gada 1.semestris (rudens). 7 studenti ir veiksmīgi nokārtojuši sesiju ar labām un teicamām sekmēm, bet 1 students sesiju nav nokārtojis, jo nezināmu iemeslu dēļ pārstāja apmeklēt lekcijas.

2.5. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

Studiju programmas absolventu darba tirgu joprojām veido kultūras un kultūras mantojuma nozares, nekustamā īpašuma apsaimniekošanas uzņēmumi, ietverot arī īpašumu attīstīšanas virzienu, tūrisma un viesmīlības, vides un kultūras aizsardzības sektorus, kā arī kultūras mantojuma zinātnisko izpēti. Galvenais kompetenču virziens, kas nosaka studiju programmas absolventu konkurētspēju darba tirgū ir zināšanas, iemaņas un kompetences, kas nepieciešamas materiālā kultūras mantojuma apsaimniekošanai un aizsardzībai, nodrošinot tā ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu uzturēšanu. Nepieciešams uzsvērt, ka šādu kompetenču kopu neviena Latvijā piedāvātā studiju programma nenodrošina, kas kritiski ietekmē esošo praksi materiālā kultūras mantojuma apsaimniekošanā, rezultējoties degradētos kultūras pieminekļos un objektos. Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) viedokli, kultūrvides mantojuma jomā iesaistīto speciālistu loks ir jāpaplašina un to aplicina arī pašvaldību un reģionu atbalsta vēstules.

Programmu ir paredzēts realizēt gan latviešu, gan angļu valodā, veicinot studiju vides internacionalizāciju. Lai gan ir paredzēts, ka studiju programma būs akadēmiska, tās sniegtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas, ļaus studentiem būt labāk sagatavotiem darba tirgus prasībām kultūrvides apsaimniekošanas un izpētes jomā. Studiju programmas realizācijā tiks iesaistīti pasniedzēji, kas vienlaicīgi ir arī praktiķi, nodrošinot saisti izglītībai ar praksi un zinātni, veicot zināšanu bāzes un kompetenču attīstību.

Tā kā studiju programma tiek realizēta sadarbībā ar LMA, turklāt daļa no studiju kursiem tiks realizēti, vienlaicīgi piedaloties abu augstskolu pasniedzējiem, tad šāda sadarbība paver plašas iespējas attīstīt kopīgus zinātniskus pētījumus un lietišķos projektus – gan kā studentu zinātniskos darbus, gan kā turpmākus sadarbības projektus, kuru tiešais mērķis ir pielietojums praksē. Praktisko nodarbinātību un nozares speciālistu - praktiķu iesaistes mērķis, ir jau studiju laikā iepazīstināt studējošos ar prasībām darba tirgū un sekmēt nodarbinātību pēc studiju noslēguma.

Studiju programmas realizēšana palielinās arī angļu valodā pieejamo studiju kursu apjomu LU, kas ļaus ne tikai piesaistīt ārzemju studentus pilna laika studijām, bet arī nodrošinās lielākas iespējas piesaistīt Erasmus+ programmas studentus, kuriem līdz šim bija ierobežots kursu piedāvājums.

Studiju programmas īstenošanas laikā ir paredzēts attīstīt sadarbību arī ar ārvalstu universitātēm (piemēram, Igaunijas Mākslas akadēmiju, ar kuru jau ir noslēgts Nodomu Memorands, Aalto universitāti (Somija) un citām universitātēm), kuras īsteno līdzīgas studiju programmas, iespējams, ieviešot kopīgus studiju kursus, sadarbojoties mācībspēku un studentu mobilitātes jautājumos.

Galvenās jomas, kurās ir iespējama studiju programmas absolventu nodarbinātība ietver:

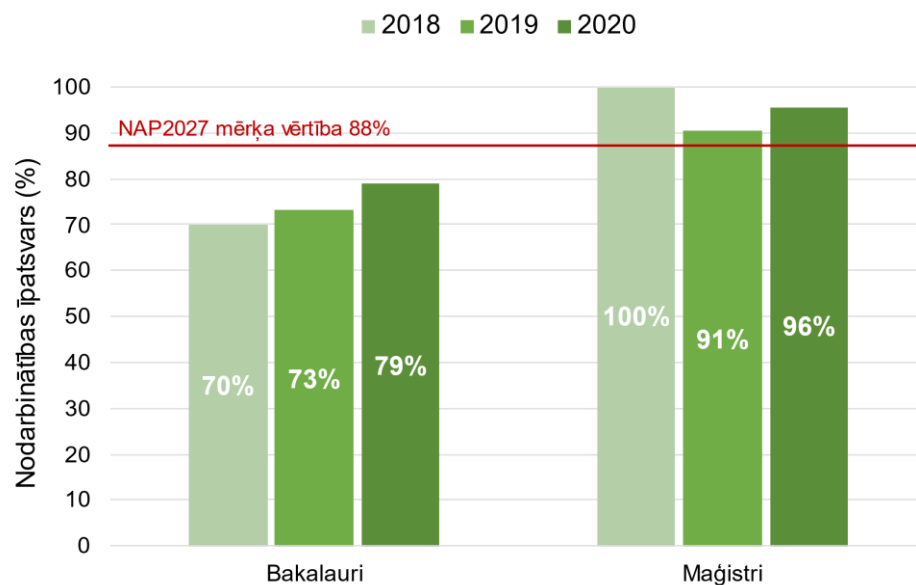
- 1) Pašvaldību un privātā valdījumā esošo kultūras mantojuma objektu apsaimniekošanu, projektu izstrādi un ieviešanu, to atjaunošanai un jaunu izmantošanas jomu attīstībai.
- 2) Pilsētu kultūrvēsturisko centru apsaimniekošanu, projektu izstrādi un ieviešanu to atjaunošanai un jaunu izmantošanas jomu attīstībai, tūrisma sektora atbalstam.
- 3) Parku, kultūras, ainavas un citu objektu apsaimniekošanu, projektu izstrādi un ieviešanu to atjaunošanai un jaunu izmantošanas jomu attīstībai, tūrisma piesaistei.
- 4) Baznīcu un citu nozīmīgu kultūrvēsturisko ēku apsaimniekošanu.
- 5) Jauno objektu attīstīšanu pilsētu vēsturiskajos centros.
- 6) Zinātnisko izpēti.
- 7) Kultūrvēsturiskā tūrisma virziena attīstību, saistot to ar viesmīlības jomu.

Dati par potenciālo atalgojuma līmeni tika apkopti 2022.gada aprīli un ir ietverti licencēšanas ziņojumā. Uz šo brīdi aktuālākie dati vēl nav pieejami, bet ir veikts absolventu nodarbinātības un profesionālās kvalifikācijas apkopojums (skat. grafiku attēlus un aprakstus zemāk).

Studiju virziena “Vides aizsardzība” absolventu nodarbinātība un profesionālā kvalifikācija

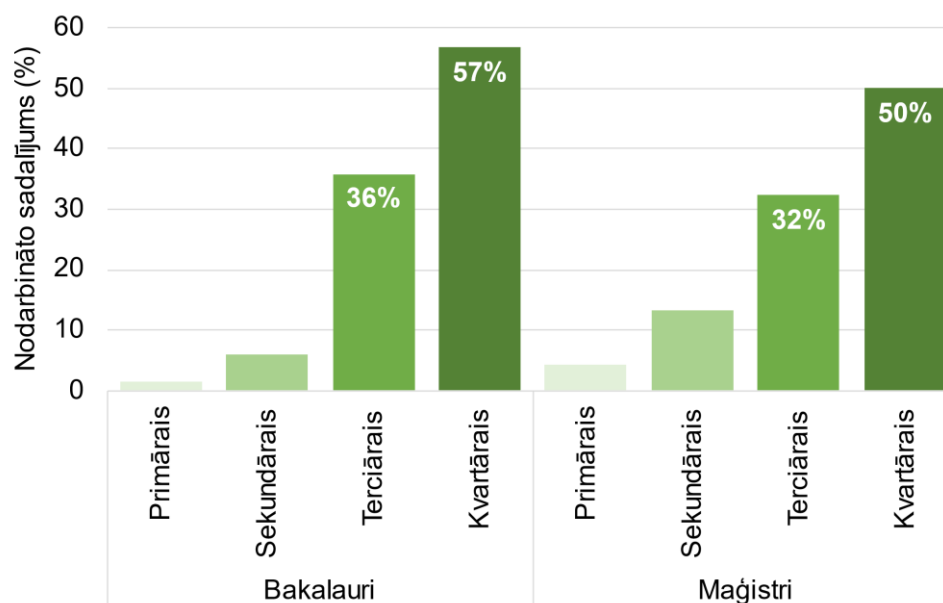
Studiju programmas absolventu nodarbinātības augsto potenciālu apstiprina absolventu monitoringa dati. Kā rāda šie dati LU GZZF īstenotā studiju virzienā “Vides aizsardzība” (informācija par 2018., 2019. un 2020.g. absolventiem gadu pēc studiju pabeigšanas)¹², nodarbināti ir 79% no absolventiem (bakalauri) 2020.gadā, no kuriem 57% ir nodarbināti kvartārajā nodarbinātības sektorā (profesionālie zinātnieki, izglītības un valsts pārvaldes jomas speciālisti) (skat. attēlos 1. un 2.). Arī aktualizētie dati demonstrē, ka maģistratūras studiju programmas absolventu nodarbinātības kopējais procents pārsniedz 90%, kas norāda tikai uz to, ka studiju turpināšana otrajā līmenī no profesionālā viedokļa ir vēl vairāk ieteicama.

¹² Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) dati; Pieejami: Latvijas Atvērto datu portālā <https://data.gov.lv/dati/dataset/2017-2019-g-augstakas-izglitiba-iestazu-absolventi-2020-gada>

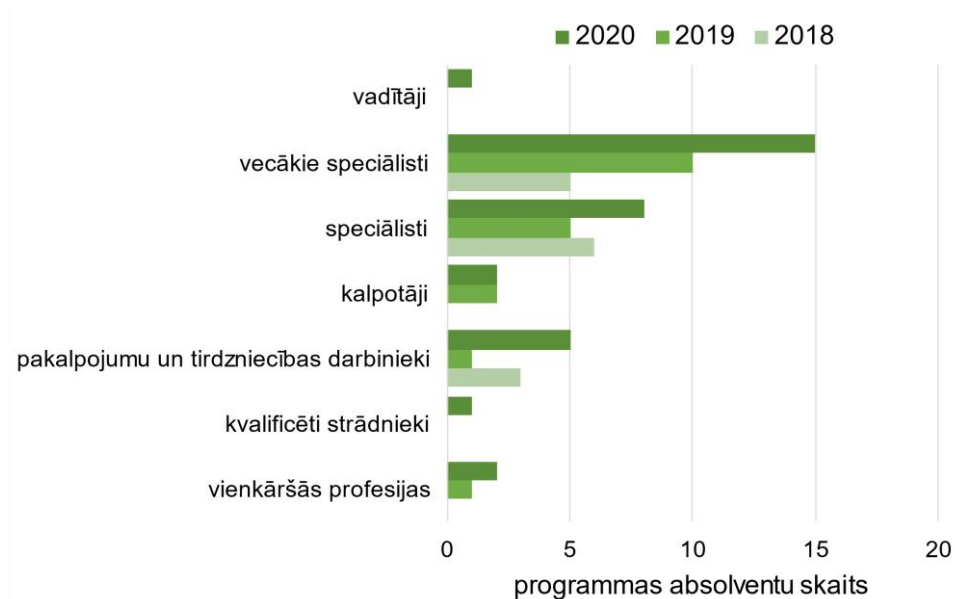

1.attēls. Studiju virziena bakalaura un maģistra studiju programmas absolventu nodarbinātības rādītāji gadu pēc studiju pabeigšanas (avots: Absolventu monitoringa dati)

Bakalaura studiju programmu 2018.-2020. gadā absolvējušo kopskaitā (N=67) vairums (34.3%) ir nodarbināti profesionālo zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā (NACE M), kurai seko izglītības joma (NACE P) (16.4%). Valsts pārvaldes sektorā (NACE O) strādā 14.9% bakalaura studiju programmas absolventi (3.attēls).

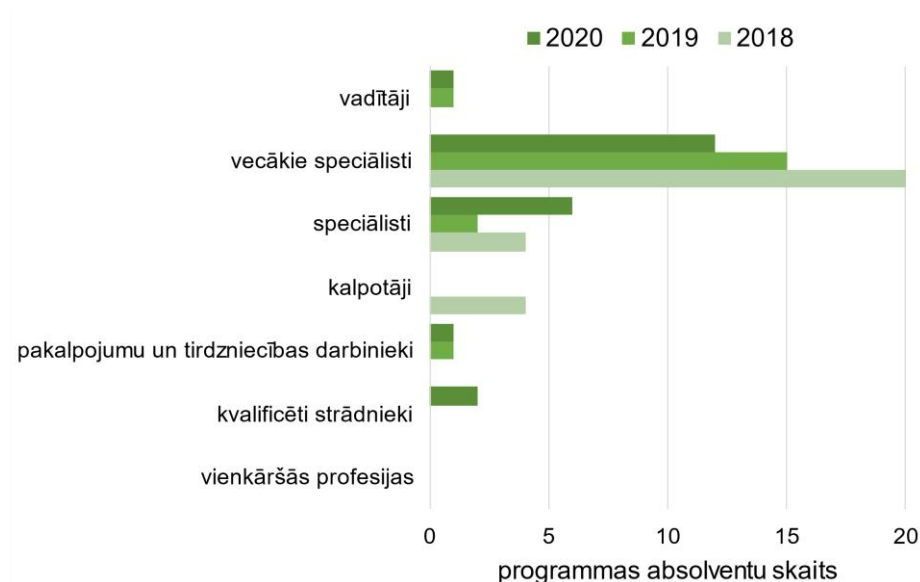

2. attēls. Studiju virziena bakalaura un maģistra studiju programmas 2018.-2020.g. absolventu darbvietas pēc saimnieciskās darbības veida, atbilstoši NACE klasifikācijai (avots: Absolventu monitoringa dati)

3. attēls. Studiju virziena bakalaura studiju programmas 2018.-2020.g. absolventu profesionālā klasifikācija pēc profesiju klasifikatora pamatgrupām (avots: Absolventu monitoringa dati)

Maģistra studiju programmu 2018.-2020. gadā absolvējušo kopskaitā (N=68) vairums (36.8%) ir nodarbināti profesionālo zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā (NACE M), kurai seko valsts pārvaldes sektors (NACE O) (20.6%) (4.attēls).

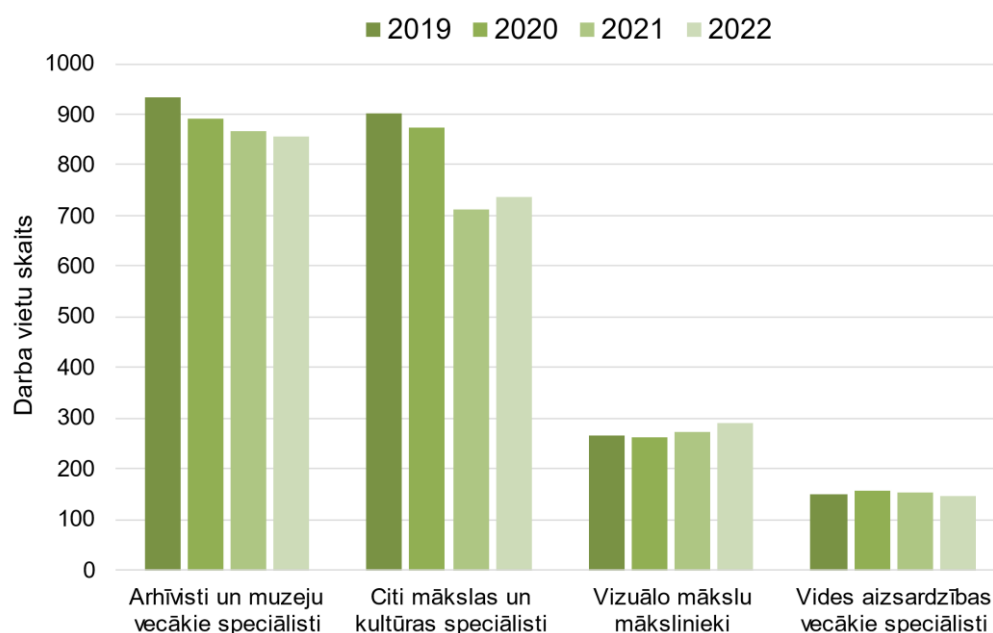

4. attēls. Studiju virziena maģistra studiju programmas 2018.-2020.g. absolventu profesionālā klasifikācija pēc profesiju klasifikatora pamatgrupām (avots: Absolventu monitoringa dati)

Studiju programmas “Kultūrvides mantojums” absolventu darba tirgus

Papildus absolventu monitoringa datiem ir apkopoti arī dati no Valsts ieņēmumu dienesta - informācija par darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram¹³. Kā demonstrē zemāk apkopotie dati, pēc stāvokļa uz 2022.gada decembri ar kultūrvides mantojuma jomas speciālista zināšanām, prasmēm un kompetenci saistītās profesijās (dažās no atlasītām, bet ne visām iespējamām), darba vietu skaits kopā pārsniedz 2000, bet vidējā stundas tarifa likme sastāda aptuveni 7,50 EUR. Šie dati, salīdzinot ar licencēšanas ziņojuma sagatavošanas brīdī apkopto nav būtiski mainījušies, jo pa šo periodu ir pagājuši vien daži mēneši.

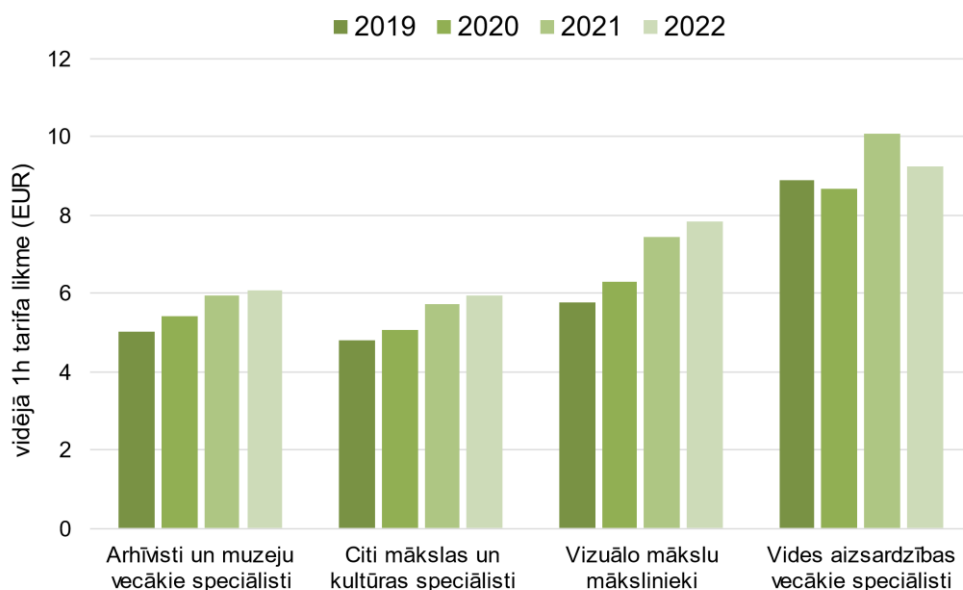
Kā jau tika minēts licencēšanas ziņojumā, ar LU, LMA un NKMP vadību ir apspriesta iespēja veidot „kultūrvides mantojuma kuratora” profesiju, kas radītu iespējas plānot un organizēt darba tirgus nosacījumus šīs studiju programmas absolventiem. 2020.gada aprīlī ir izstrādāts un Labklājības ministrijai iesniegts LU priekšlikums ar pamata argumentāciju šādas profesijas izveidei. Kuratora profesija šobrīd nav klasificēta tiešā saistībā ar kultūras mantojuma speciālista darbu (2621 *Arhīvistu un muzeju vecākie speciālisti*, atsevišķā grupa 2621 05 *Ekspozīciju un izstāžu KURATORS*)¹⁴, tomēr ‘atsevišķās grupas’ profesijas pamatuzdevumi vismaz 5-6 pozīcijās saskan ar kultūras mantojuma kuratora kompetencēm un pienākumiem. Kuratora iesaiste kultūras mantojuma pētniecībā un pārraudzībā var daļēji aizvietot pienākumus, kurus šobrīd veic pieminekļu aizsardzības inspektori.

5. attēls. Darba vietu skaita dinamika studiju programmas absolventiem atbilstošajās profesiju grupās, 2019.-2022.g. (avots: Valsts ieņēmumu dienesta dati, katra gada janvāra sākumā)

¹³ Informācija par darba vietām 2022.gadā atbilstoši profesiju klasifikatoram: <https://vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2022gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

¹⁴ MK not. Nr. 264 “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām”: <https://likumi.lv/ta/id/291004-noteikumi-par-profesiju-klasifikatoru-profesijai-atbilstosiem-pamatuzdevumiem-un-kvalifikācijas-pamatprasibam>

6. attēls. Atalgojuma dinamika studiju programmas absolventiem atbilstošajās profesiju grupās, 2019.-2022.g. (avots: Valsts ieņēmumu dienesta dati, katra gada janvāra sākumā)

Joprojām atbalstu studiju programmas izveidošanai un īstenošanai apstiprinna gan potenciālo studējošo sagatavošanas skolas - Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskola un Jāņa Rozentāla mākslas skola, gan arī potenciālie absolventu darba devēji - NKMP, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Vidzemes plānošanas reģions, Kuldīgas novada pašvaldība, Grobiņas novada dome, Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, Pedvāles mākslas parks. Šīs atbalsta vēstules, kas tika iesniegtas licencēšanas ziņojuma pielikumā atspoguļo tikai nelielu daļu no iestādēm, kuras ir izteikušas savu atbalstu rakstiski. Tai pat laikā arī citas skolas, uzņēmumi, un organizācijas ir paidušas pozitīvu attieksmi un gatavību atbalstīt jauno studiju programmu kultūrvides mantojuma nozares attīstībai un pilnveidošanai. Arī akadēmiskā personāla sadarbība maģistra studiju programmas “Telpiskās attīstības plānošana” ietvaros ar šīs studiju programmas sociāliem partneriem, tādiem kā pašvaldības un teritoriju plānošanas institūcijas, sniedz iespēju iepazīties ar studiju programmas “Kultūrvides mantojums” mērķiem, uzdevumiem un studiju saturu.

3. Resursi un nodrošinājums

3.1. Studiju, zinātnes (ja attiecināms), informatīvās (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās un finansiālās bāzes raksturojums un novērtējums

Studiju programma tiek īstenota LU ĢZZF. Nozaru kursu docēšanā piesaistīti mācībspēki no LU Bioloģijas fakultātes (BF), Ķīmijas fakultātes (KF), VFF, HZF, kā arī LMA. Programmas īstenošanā ir iesaistītas LU ĢZZF sekretāre un metodiķe, lai nodrošinātu studentiem nepieciešamos pakalpojumus (studentu reģistrāciju studijām un studiju kursiem, palīdzību studentiem formalitāšu kārtošā ar citām struktūrvienībām). Esošais un plānotais jaunuzņemto studentu skaits ļauj nodrošināt studentu apkalpošanu, nepiesaistot papildus sekretārus/metodiķus.

LU ar Senāta 31.05.2021. lēmumu Nr. 2-3/69 ir apstiprināts *Latvijas Universitātes Administrācijas nolikums*, kurš nosaka administrācijas funkcijas, uzdevumus, struktūru un lēmumu pieņemšanas pamatprincipus. Balstoties uz šī nolikuma 7. punktu ir izdots *Latvijas Universitātes Administrācijas reglaments* (LU 15.11.2021. rīkojums Nr.1-4/559), kurš nosaka darba organizāciju, LU vadības, amatpersonu, darbinieku un departamentu kompetenci.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto struktūrvienību/personāls un tā galvenie uzdevumi kopš licencēšanas ziņojuma gatavošanas brīža nav mainījušies.

Joprojām studiju programmas pamata metodiskais nodrošinājums ir LU Vides aizsardzības studiju virziena rīcībā esošā izstrādāta mācību metodika un mācību līdzekļi, tostarp grāmatas, speciālā mācību literatūra un laboratorijas darbu aprakstu izstrādes. Programmas īstenošanu nodrošina arī LU VFF un LU HZF metodiskās iestrādes un mācību līdzekļi.

Materiāltechniskā ziņā LMA programmas īstenošanu atbalsta ar pieejamību LMA bibliotēkas resursiem. Kultūras mantojuma kursu daļu programmai nodrošina LMA docētāju metodiskās iestrādes un kultūras objektu izpētes darbā uzkrātā pieredze.

Informatīvais nodrošinājums

2023. gadā Bibliotēkas lietotājiem ir pieejami 1,8 milj. informācijas resursu vienību. Atbilstoši LU studiju un pētniecības infrastruktūrai LU Bibliotēkas krājums ir izvietots 8 nozaru bibliotēkās un Krātuvē.

Salīdzinot ar datiem, kas tika sniegti licencēšanas ziņojumā (drukātie izdevumi līdz 31.12.2019.), pēdējo trīs gadu laikā LU Bibliotēkas drukāto izdevumu krājums ir papildināts ar 214 nosaukumu 364 eksemplāriem, kas atbilst studiju programmas īstenošanai (skat. 5. tabulu). Tajā ir iekļauti jaunākie izdevumi, kas izdoti laika periodā no 2020. gada līdz 2022. gadam, ieskaitot.

5. tabula

*LU Bibliotēkā pieejamā literatūra bakalaura studiju programmas
"Kultūrvides mantojums" īstenošanai*

<i>Drukātie izdevumi</i>							
<i>LU Bibliotēkas krājumā, izdoti 01.01.2020. – 31.12.2022.</i>							
Izdevumu veidi (nos./eks.)			Izdevumu sadalījums pa valodām (nos./eks.)				
Grāmatas	Seriālizdevumi <i>periodiskie izdevumi</i>	Citi izdevumu veidi	Latviešu	Angļu	Krievu	Vācu	Citas valodas
91/113	20/120	103/131	139/195	67/106	5/36	1/21	2/6
Kopā: 214 nosaukumi 364 eksemplāros							

Starp jaunākajiem izdevumiem (grāmatām) ir:

- 1) **Latvijas kultūras vēsture** / sast. Ojārs Spārītis; autori: Zane Balčus, Dainis Bērziņš, Eva Eg-lāja-Kristone, Pauls Daija, Eduards Dorofejevs [un vēl 18 autori]; zin. red.: Jana Dreimane, Anna Frīdenberga, Ieva Kalniņa [un vēl 6 redaktori]; lit. red. Sandra Skuja. Rīga : Jumava, [2021] 751 lpp.: faksimili, ilustrācijas, kartes, plāni, portreti. ISBN 9789934204791;
- 2) **Muižas Latvijā: vēsture, arhitektūra, māksla: enciklopēdija** / Mašnovskis, Vitolds u.c. Rīga: DUE, 2018-2022. 5 sējumi: ilustrācijas, karte, plāni, portreti. ISBN 9789934899911;
- 3) **Manifests. No futūrisma līdz mūsdienām** / sast. un priekšv. Aut. Artis Ostups; zin. red. Stella Pelše. Rīga: Neputns, [2021] 452 lpp.: ilustrācijas. ISBN 9789934601095;
- 4) **Kā saprast mākslu** / Benton, Rebold Janetta. [Rīga]: Jāņa Rozes apgāds, [2021] 175 lpp.: ilus-trācijas; (Mākslas pamati). ISBN 9789984238562;
- 5) **Krāsu slepenā dzīve** / St. Clair, Kassia. Rīga: Zvaigzne ABC, [2021] 319, [1] lpp.: ilustrācijas. ISBN 9789934095108;
- 6) **Community archives, community spaces: heritage, memory and identity** / edited by Jean-nette A. Bastian and Andrew Flinn. London: Facet Publishing, 2020. xxiv, 190 lpp.: ilustrācijas. ISBN 9781783303502;

Līdz ar to ir secināms, ka LU Bibliotēkas krājumā esošie drukātie informācijas resursi to satura un skaita ziņā kopumā atbilst studiju programmas īstenošanai.

Atbilstoši LU stratēģiskajam plānam LU Bibliotēka turpina palielināt e-resursu īpatnību un attīsta e-resursu attālinātās piekļuves iespējas. Modernizējot elektronisko resursu pieejamību, LU Bibliotēkā ir darbojas jaunākais tehnoloģiju tīmekļa serviss *Primo Discovery* un *SFX*.

Kopumā 2022. gadā LU ir pieejamas 42 e-resursu platformas (e-grāmatu platformas, e-žurnālu datubāzes un atsevišķi iegādātie e-žurnāli, uzziņu resursi un rīki, kā arī jauktā formāta datubāzes). LU pieeja-mas pārbaudītas 183 atvērtās piekļuves datubāzes ar multi-formāta materiāliem.

Katru gadu LU Bibliotēka piedāvā vidēji 110 jaunus elektroniskos resursus. Kopumā uz 01.01.2023. LU Bibliotēkā ir iegādātas 1676 e-grāmatas, abonētajā *ProQuest Ebook Central Academic Complete* kolekcijā pieejamas 225 916 e-grāmatas.

LU Bibliotēka divas reizes gadā izvērtē un analizē abonēto datubāzu izmantojamību. LU abonēto e-resursu statistikas dati par 2022. gadu liecina, ka kopumā izmantojamība, salīdzinot ar 2021. gadu, ir augusi par 12,37 %. Individuālais izmantojamības pieaugums vērojams ārzemju daudznosaru datubā-zēm, piemēram, *Sage Research Methods* ievērojams izmantošanas kāpums (+74,47%), *Wiley Online Library E-Journals Full Collection* (47,95%) un izteikts individuālais izmantojamības pieaugums ir ievērojams dažām latviešu datubāzēm – *LETA arhīvs* (+70,37%) un *LETA Ziņas* (+53,20%).

LU Bibliotēka regulāri nodrošina izmēģinājuma piekļuvi dažādām datubāzēm, izmēģinājuma resursiem gadā vidēji tiek organizētas aptuveni 15 piekļuves. 2022. gadā tika noorganizēta izmēģinājuma piekļuve 8 datubāzēm. Apkopotā informācija par e-resursiem pieejama LU Bibliotēkas tīmekļa vietnē <https://www.biblioteka.lu.lv/> sadaļā E-resursi no A līdz Z un E-resursi nozarēs, kā arī Mans portāls sadaļā Datubāzes.

Salīdzinot ar licencēšanas ziņojumā minētiem LU abonētiem daudznosaru e-resursiem, kas ietver ma-teriālus studiju programmai klāt ir nākuši šādi **e-resursi**:

Life Sciences - piedāvā informācijas resursus nozarēs: bioloģija, bioloģiskās daudzveidības saglabā-šana, botānika, paleontoloģija, zooloģija un ekoloģija.

Nature - starptautisks žurnāls, kurā ik nedēļu tiek publicēts kvalitatīvs recenzēts aktuālais pētnieciskais saturs dažādās zinātnēs. Tā izdošanas pirmsākumi meklējami Londonā 1869. gadā. Šobrīd to izdod kompānija *Springer Nature*.

Taylor&Francis Social Science & Humanities Library – sniedz pieeju pilntekstiem no vairāk nekā 1100 zinātniskajiem žurnāliem. Plašais tematiskais aptvērums iekļauj nozares: uzvedības zinātnes, darba drošība, bizness, izglītība, mediji, politika, reģionālās studijas, veselība un sociālā aprūpe, socioloģija, antropoloģija, māksla, humanitārās zinātnes u.c.

Brīvpieejas resursi, kas ietver materiālus studiju programmai joprojām ir:

[Ad*Access](#), [Artstor Digital Library Public Collections](#), [BioOne Complete](#), [BioRxiv](#), [Bookyards](#), [Cogent OA](#), [Directory of Open Access Books](#), [Directory of Open Access Journals \(DOAJ\)](#), [Environmental and Experimental Biology](#), [Europeana](#), [Eurostat Data](#), [F1000 Research](#), [Google Scholar](#), [Hathitrust Digital Library](#), [IGI Global Open Access Journals](#), [Open Humanities Press](#), [Periodika.lv](#), [Raduraksti](#), [Runivers](#), [Semantic Scholar](#), [SpringerOpen](#), [Stanford Encyclopedia of Philosophy](#), [The Encyclopedia of Earth](#), [The Internet Encyclopedia of Philosophy](#), [World Digital Library](#), [World History Encyclopedia](#), [Zenodo](#).

LU abonēto datu bāzu izmantošanas statistika par 2022. gadu (kopš licencēšanas ziņojuma aktualizēties dati) ir apkopota 6. tabulā (skat. nākamajā lapā).

Datubāzes nosaukums	Abonēšanas periods	Izmantošanas novērtējums un tendences
LU centralizētie līdzekļi (LU rīkojums) – daudznozaru datubāzes		
EBSCO Central & Eastern European Academic Source Complete	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: datubāzē ir pieejams liels LU mācībspēku publikāciju skaits. Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji– 33.80 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
JSTOR	01.09.2021.- 31.08.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: kvalitatīvs zinātnisks saturs, unikāla arhīva rakstu datubāze. Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 13.02 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
LETA Arhīvs un Nozare.lv	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: tiek abonēta pēc LU nepieciešamības KISC konsorcijs ietvaros. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji+70.37 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
LETA online ziņas	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: tiek abonēta pēc LU nepieciešamības, svarīgs Latvijas ziņu avots. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji+53.20 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
Letonika	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: svarīgs uzziņu avots latviešu valodā interneta vidē. Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 30.36 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu</i>
Nature (e-ISSN 1476-4687)	01.09.2021.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: tiek abonēta pēc LU pārstāvju pieprasījuma atbilstoši LU rīkojumam Nr. 1-4/182. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji+ 65.43 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
OECD iLibrary	01.01.2022.- 31.12.2023.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: Latvija ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) dalībvalsts, un, abonējot datubāzi, LU nodrošina piekļuvi pilnai informācijai par organizāciju un tās darbību. Izmantošanas dinamika – dilstoša (– 20.86 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
Oxford Journals Online	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: autoritatīva pasaules augstas zinātniskās klases universitātes izdevēja datubāze. Izmantošanas dinamika – augoša (+ 37.85 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
ProQuest Ebook Central Academic Complete Collection	01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: e-grāmatu datubāze sniedz iespēju piekļūt aptuveni 225 916 visu nozaru vadošo izdevniecību, tostarp daudzu universitāšu izdevniecību izdevumiem. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji + 34.31 %)

		<i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
SAGE Journals	 01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: tiek abonēta KISC konsorcijs ietvaros; tiek nodrošināta piekļuve zinātniski recenzētu žurnālu rakstiem, kurus publicē viena no vadošajām pasaules izdevniecībām. Iz- mantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 7.68 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
SAGE Research Methods	 01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: unikāls rīks pētniecībai palīdz orientēties un piemeklēt atbilstošas metodes pētījumiem, iepazīties ar praktiskiem pētniecības projektiem; Ietver informācijas resursu bibliotēku par pētījumu metodēm un gadījumu izpē- tes materiālus. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji + 74.47 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
SpringerLink Contem- porary Journals	 01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: LU studentu un akadēmiskā personāla pieprasījums; Viena no vadošajām recenzētu publikāciju datubāzēm pasaulē dažādās zinātņu nozarēs. Izmantošanas dinamika- lejupejoša (vidēji – 0.98 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
Taylor & Francis Social Science & Humanities Library	 01.01.2022.- 31.12.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: vērtīga pasaules augstas zinātniskās klases izdevēja datubāze sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 7.33 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
VLeBOOKS	 01.01.2022.- 31.12.2022.	E-grāmatu iegādes un piekļuves platforma. Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 36.69 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
Wiley Online Library E- Journals Full Collection	 01.06.2022.- 31.12.2023.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: tiek abonēta pēc LU pārstāvju pieprasījuma atbilstoši LU rīkoju- mam Nr. 1-4/182. Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji + 47.95 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
ProQuest Dissertations& Theses Global Full Text	 01.11.2021.- 31.10.2022.	Datubāzes abonēšanas pamatojums: vienīgā piee- jamā šāda veida datubāze. Izmaksas – vidējas. Izmantošanas dinamika – dil- stoša (vidēji – 33.36 %) <i>Abonēta uz 2023. gadu.</i>
LR Izglītības un zinātnes ministrijas finansējums (nacionālās licences ietvaros)		
ScienceDirect	 01.01.2022- 31.12.2022.	Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji+ 1.01 %)

SCOPUS		01.01.2022- 31.12.2022.	Izmantošanas dinamika – augoša (vidēji +4.53%)
Web of Science Core Collection		01.01.2021- 31.12.2021.	Izmantošanas dinamika – dilstoša (vidēji – 34.42 %)

Bibliotēkas krājums kopumā atbilst studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai, jo katru gadu tas tiek papildināts ar aktuālākajiem informācijas resursiem saskaņā ar akadēmiskā personāla un studentu informacionālajām vajadzībām.

Materiāltehniskā bāze

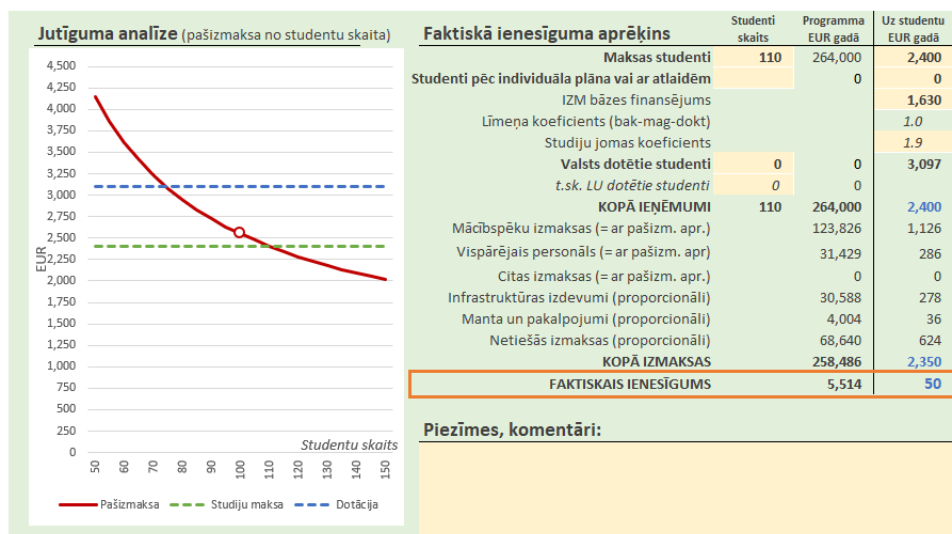
Studiju programma, kā arī tika paredzēts, tiek īstenota LU ĢZZF LU Akadēmiskā centra Dabas mājā (turpmāk LU DAC), kas atrodas Torņakalnā.

Viss materiāltehniskais nodrošinājums, kas nepieciešams studiju programmas realizācijai, un kas tika detāli aprakstīts licencēšanas ziņojumā, joprojām ir studiju programmas docētāju un studentu rīcībā. LU, sadarbībā ar LMA, nodrošina praktiskajām studijām nepieciešamos apstākļus. Tāpat šim nolūkam LU 23.09.2022. ir noslēgusi Sadarbības līgumu (13. pielikums) ar Jāņa Rozentāla Mākslas skolu - Profesionālās izglītības kompetences centru “Nacionālā Mākslu vidusskola” (turpmāk – NMV), ar mērķi stiprināt Latvijas kultūrizglītības un augstākās izglītības attīstību, izcilību un kvalitāti, tai skaitā veicinot izglītības pēctecību. Saskaņā ar docētāju ierosinājumu un studentu vēlēšanos, studiju process atsevišķos gadījumos tiek īstenots restaurācijas darbnīcās vai laboratorijās. Mākslas disciplīnu apguve stratēģiskā līmenī ir plānota LU Akadēmiskā centra “Rakstu mājā”, bet līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā sadarbības līgumos minētās iespējas paredz arī LMA un NMV telpu izmantošanu studiju procesa nodrošināšanai.

Finansiāla bāze

Salīdzinot ar licencēšanas ziņojumā iesniegto, attiecībā uz finansiālo bāzi ir aktualizējušies tikai dati par finanšu bāzes pietiekamību. Ņemot vērā, ka ir mainījies KP īpatsvars studiju programmas A un C daļā, kā arī ir notikušas nelielas izmaiņas docētāju sastāvā, ir veikti pārreķini, ņemot vērā aktuālo informāciju (skat. 7.attēlu).

Atstājot nemainīgu studiju programmā plānoto studentu skaitu un studiju maksas apmēru, aprēķini rāda, ka ir pavisam neredzams samazinājušās mācībspēku izmaksas, kas rezultējās kopīgo izmaksu samazinājumā un palielināja faktisko studiju programmas ienesīgumu. Pārējie rādītāji ir palikuši nemainīgi.

7.attēls. Studiju programmas pašizmaksa, atkarībā no studentu skaita

3.2. Pārskata periodā mācībspēku¹⁵ sastāva un kvalifikācijas izmaiņu analīze un šo izmaiņu novērtējums

Laika periodā kopš licencēšanas ziņojuma iesniegšanas ir notikušas nelielas izmaiņas studiju programmas mācībspēku sastāvā un to kvalifikācijā. Studiju kursa “Dabas pieminekļi” docētāja Rūta Ozola – Davidāne pārskata periodā ir ieguvusi zinātnes doktora (Ph.D) grādu dabaszinātnēs, savukārt studiju kursu “Ideju vēstures pamati” un “Filozofiskā un mitoloģiskā domāšana: domāšanas modeļu transformācijas Eiropas kultūrā” docētājs Raivis Bičevskis ir iecelts profesora amatā.

Diemžēl LMA docētāja Olga Ceple ģimenes apstākļu dēļ nevar piedalīties šajā studiju programmā, līdz ar to viņas kursu docēšanu ir uzņēmusies citas LMA pasniedzējas. Kursu “Objekta optisko īpašību izpēte I” docē Mg.art. Maija Tirzīte, bet kursus “Objekta optisko īpašību izpēte II, III un IV” – Mg.art. Ingūna Namiķe.

Docētāja nomaina ir notikusi arī studiju kursā “Biokorozija un biodegradācija”, kur esošo asoc. prof. Vizmu Nikolajevu aizvieto Mg.biol., bioloģijas doktora studiju programmas students Māris Seņkovs. Savukārt jaunā zinātniece un vadošā pētniece Dr.geogr. Olga Sozinova ir pievienojusies kā otrs docētājs studiju kursā “Datu analīze un vektorgrafikas pielietojums kultūras mantojuma nozarē”, bet Dr.geogr. Oskars Purmalis - studiju kursā “Dabas pieminekļi”.

Pēc paša iniciatīvas vēlmi pievienoties studiju programmas docētājiem ir izteicis arī Dr. geol. pētnieks Jurijs Ješkins un piedāvāja šai programmai izveidot pilnīgi jaunu studiju kursu 4 KP apmērā “Kultūrvides mantojuma digitalizācijas metodes”. Studiju kursa mērķis ir sniegt praktiskas zināšanas un iemaņas tādu metožu izmantošanā kā lāzerskenēšana, fotogrammetrija un radiolokācija pieminekļu “digitālā dvīņā” izveidē. Šobrīd šis kurss studiju plānā ir pievienots pie B daļas izvēles kursiem.

Nemot vērā ekspertu ieteikumus, studiju plāns ir papildināts ar apakšmoduli “Ģermānistika” un ar vēl diviem studiju kursiem, kas ir paredzēti kā izvēles kursi studentiem ar vācu valodas priekšzināšanām, proti, “Vācu valoda, literatūra un kultūra Baltijā – vēsturiskais mantojums”, docētāji Dr.philol., prof. Māra Grudule un Dr.philol., asoc.prof.p.i. Dzintara Lele-Rozentāle, un “Specializācijas kurss I: vācu valodas apguve”, docētāja Mg.philol., lekt. Ieva Blumberga.

¹⁵ Šajā dokumentā lietotais termins “mācībspēki” ir attiecināms uz LU akadēmisko personālu un viesprofesoriem, asociētajiem viesprofesoriem, viesdocentiem, vieslektoriem un viesasistentiem.

2022.gada 19.decembrī studiju programmas direktore Agnese Kukela un studiju programmas koncepcijas izstrādātājs un vairāku studiju kursu docētājs Atis Kampars devās darba vizītē uz Igaunijas Mākslas akadēmiju Tallinā. Vizītes laikā igauņu kolēģi tika iepazīstināti ar šīs studiju programmas mērķiem, uzdevumiem un studiju kursu saturu. Vizītes rezultātā ir panākta vienošanās par ciešāku sadarbību zinātnes un izglītības jomā, kopīgu zinātnisku pasākumu rīkošanu un sadarbību studentu apmaiņas jomā Erasmus+ programmas ietvaros. Parakstīts arī starpaugstskolu sadarbības nodomu memorands (*Memorandum of Understanding*) (skat. 14.pielikumu).

4.Studiju programmas licencēšanā saņemto rekomendāciju ieviešana

Studiju programmas licencēšanas ekspertu sniegtās rekomendācijas tika atkārtoti izvērtētas un ņemtas vērā jau šajā īsajā 6 mēnešu laika posmā. Ieviešot rekomendācijas, tika veiktas izmaiņas studiju plānā, proti, tika samazināts studiju kursu skaits, manīts atsevišķu studiju kursu KP apjoms, veikti papildinājumi studiju kursu aprakstos, kā arī veikti tehniski labojumi dažu studiju kursu aprakstos angļu valodā, kur bija atrastas valodas kļūdas. Detāls pārskats par rekomendāciju izpildi ir pievienots 5.pielikumā.

Rekomendāciju ieviešanas rezultātā ir nedaudz mainījies kredītpunktu sadalījums starp studiju plāna daļām A, B un C – proti, obligātās A daļas KP apjoms ir palielinājies un šobrīd sastāda 116 KP, izvēles B daļas KP apjoms ir palicis nemainīgs, bet C daļas KP skaits no 11 ir samazināts līdz 6 KP (skat. studiju plānu 8.pielikumā). Tāpat ir notikušas izmaiņas arī KP sadalījumā pa tematiskajiem moduļiem (skat. 4.tabulu).

Izmaiņas studiju programmā un tās uzlabojumi turpināsies arī aprobācijas gaitā, jo zināmas korekcijas ir ieviešamas, ņemot vērā arī jauno studentu atšķirīgo priekšzināšanu apjomu un kvalitāti. Tāpat, sekojot studentu, nozares speciālistu un ekspertu ierosinājumiem un ieteikumiem, ir uzsākts darbs pie maģistra studiju programmas “Kultūrvides mantojums” koncepcijas priekšlikumu izveidošanas, kas nodrošinās ne tikai loģisku iespēju bakalaura studiju programmas absolventiem turpināt savas studijas, bet arī ļaus samazināt bakalaura studiju programmas īstenošanas laiku līdz 3 gadiem. Paralēli ekspertu ieteikumu ieviešanas turpināšanai, noris darbs arī pie studiju satura angļu valodā pilnveidošanas, lai izveidotu to vēl pievilcīgāku potenciālajiem studentiem no ārzemēm (ne tikai no Eiropas, bet arī no citām pasaules valstīm).